

Groeidocument decentralisaties voor gemeenteraad

Versie februari 2014

Inleiding

Het groeidocument hebben wij vorig jaar geïntroduceerd als naslagwerk voor gemeenteraadsleden en verder iedereen die is geïnteresseerd in de ontwikkelingen rondom de decentralisaties in onze gemeente. Het groeidocument dat nu voor u ligt is de versie die volgt op die van september 2013. Zoals beloofd, is dit document een uitgebouwde en aangepaste versie van het vorige exemplaar.

Inmiddels is er weer veel gebeurd. De ontwikkelingen volgen elkaar in een zodanig rap tempo op, dat het bijna onmogelijk is een helemaal up to date document voor te leggen. Het kan dus voorkomen dat u in dit document dingen leest die inmiddels zijn gerealiseerd of zijn achterhaald. Deze onderdelen worden weer aangepast in het vervolg op dit groeidocument. Het document is actueel tot half februari.

Om u het lezen gemakkelijk te maken, hebben wij de wijzigingen in het document een andere kleur gegeven. Alles wat nieuw is of gewijzigd, is in groene tekst weergegeven. Ook is er soms iets verwijderd, omdat bijvoorbeeld voorgenomen besluiten zijn gewijzigd. Dit is te zien in rood doorgehaalde tekst. Ook is de indeling iets aangepast.

Organisatie en planning

Het document bouwt als volgt op: de hoofdstukken A en B zijn de onderdelen organisatie en planning. Wij hebben het vorige planningsoverzicht uitgebreid met de interne planning op de bedrijfsvoering. Dit naar aanleiding van diverse vragen uit de tijdelijke commissie decentralisaties. Dit is een globale planning, omdat er regelmatig iets wijzigt onder invloed van regionale of landelijke ontwikkelingen.

De kaders en randvoorwaarden

De kaders voor de decentralisaties zijn vastgelegd in de wetten en in onze eigen sociaal-maatschappelijke visie. De denkwijze die gevolgd is bij het opstellen van deze kaders is voor een belangrijk deel het gevolg van trends en ontwikkelingen die de laatste jaren waarneembaar waren. In de hoofdstukken 1 tot en met 3 wordt dit uiteengezet.

Stand van zaken

In alle volgende hoofdstukken wordt de stand van zaken per onderwerp weergegeven. In de hoofdstuk 4 tot en met 7 vindt u de vorderingen per decentralisatie en in hoofdstuk 8 de verschillende proeftuinen. De voortgang in de bedrijfsvoeringsaspecten en communicatie is ondergebracht in de hoofdstukken 10 en 11. Deze laatste zullen de komende tijd veel aandacht krijgen. In het volgende groeidocument geven wij u meer uitgebreide rapportages over, met name, de onderdelen in hoofdstuk 10.

Inhoud

A. Samenwerkingsstructuren lokaal en regionaal	4
Gemeente Overbetuwe in de regio	4
Gemeente Overbetuwe lokaal.....	6
B. Planning.....	9
1. De wetten	10
1.1 Participatiewet	10
1.2 AWBZ/WMO	12
1.3 Jeugdwet	15
1.4 Wet passend onderwijs	17
2. Maatschappelijke trends en ontwikkelingen.....	19
3. De sociaal-maatschappelijke visie	20
4. Participatiewet	22
5. Jeugdwet.....	24
6. Passend Onderwijs	26
7. WMO	28
8. Proeftuinen.....	30
Proeftuin 1: Toegang & Arrangementen.....	30
Proeftuin 2: Kernteams	33
Proeftuin 3: Arbeidsparticipatie en meedoen.....	36
9. Kaderstellende nota.....	40
10. Inrichten uitvoering	41
10.1 Inkoop en aanbesteding	41
10.2 Informatisering en ICT	42
10.3 Financiën en Planning en Control.....	43
10.4 Inrichting van de toegang	43
11. Communicatie	44

A. Samenwerkingsstructuren lokaal en regionaal

Ondersteuning bieden wij het liefst zo dicht mogelijk bij de inwoners op wijk- of kernenniveau. Voor de meer algemene voorzieningen, die lichte vormen van ondersteuning bieden, is dat meestal wel te organiseren. Voor de zwaardere, meer specialistische vormen van ondersteuning geldt dat minder of niet. Om die reden en omdat de wetgever dit ons verplicht op een aantal terreinen (jeugdzorg en het werkdeel van de participatiewet) werken wij regionaal samen. Het uitgangspunt bij de regionale samenwerking is 'lokaal wat kan, regionaal wat moet'.

Naast de verplichting om regionaal een aantal voorzieningen te organiseren heeft het samen optrekken in de regio een aantal voordelen. Alle gemeenten moeten hun lokale ondersteuningsstelsel opnieuw inrichten, met taken die zij nog niet eerder uitgevoerd hebben. Het samen optrekken in de regio biedt de kans ervaringen en ideeën uit te wisselen, zodat niet elke gemeente het wiel opnieuw hoeft uit te vinden. Daarnaast vindt ook een deel van de contacten met aanbieders plaats op regionaal niveau. Hier worden niet alleen de regionale afspraken gemaakt, maar ook contacten gelegd en ideeën uitgewisseld voor het lokale niveau.

Dit alles heeft geleid tot een aantal regionale samenwerkingsvormen en –afspraken waar onze gedeelte deel van uitmaakt. In het onderstaande bieden wij u een overzicht van de regionale en lokale samenwerkingsverbanden waarbinnen aan de transformatie wordt gewerkt.

Gemeente Overbetuwe in de regio

Samenwerkingsstructuur

De decentralisatieregio waar onze gemeente onderdeel van uitmaakt, bestaat uit 12 gemeenten. Naast onze gemeente zijn dat Arnhem, Lingewaard, Rheden, Renkum, Wageningen, Rozendaal, Duiven, Westervoort, Rijnwaarden, Zevenaar en Doesburg. Vanuit de bestaande zorgstructuren was dit een logische samenstelling. De samenwerking begon op de drie afzonderlijke decentralisaties. Op lokaal niveau was men inmiddels bezig de decentralisaties in samenhang te gaan bezien en de noodzaak daartoe werd ook op regionaal niveau onderkend. De onderlinge afstemming tussen de verschillende decentralisatieoverleggen was niet altijd optimaal. Bovendien was het voor de portefeuillehouders niet efficiënt om de overleggen over de verschillende decentralisaties apart te voeren. Daarom is de samenwerking in het voorjaar 2013 in een nieuwe structuur gegoten:

1. De overkoepelende (bestuurlijke) regiegroep, waarin alle deelnemende gemeente vertegenwoordigd zijn door de portefeuillehouders die in hun gemeente verantwoordelijk zijn voor de decentralisaties. Hier worden de regionale besluiten genomen binnen de mandaten van de verschillende colleges en gemeenteraden. Als er nog geen mandaat is, wordt besluitvorming hier voorbereid.
2. Het ambtelijk sociaal domein overleg (ASDO). Hieraan nemen de (programma)managers decentralisaties van elke gemeente aan deel. Het ASDO adviseert de bestuurlijke regiegroep en voert het inhoudelijk overleg tussen de gemeenten.
3. Door het ASDO kunnen tijdelijke werk- of projectgroepen in het leven geroepen worden voor het uitvoeren van domeinoverstijgende deelprojecten. Het ASDO is nu bezig hiervoor een tijdelijk projectbureau op te zetten. Dit projectbureau voert de (deel)projecten uit voor de voorbereidingen tot aan de invoering op 1 januari 2015. In het projectbureau worden ambtenaren van de verschillende gemeente gedetacheerd.
4. De aansturing van de deelprojecten, vallende onder de participatiewet, zijn direct bij de implementatiegroep (managers Werk en Inkomen) belegd. Hiermee is de koppeling tussen de visievorming en methodiekontwikkeling en de inrichting

georganiseerd. Ook Presikhaaf bedrijven en UWV Werkbedrijf nemen deel aan dit overleg. De afstemming met het ASDO-overleg is van groot belang en wordt door de voorzitter van de implementatie-groep verzorgd in nauwe samenwerking met de regionale projectleider.

Belangrijke veranderingen in de samenwerkingsstructuur

In het vierde kwartaal van 2013 en het eerste kwartaal van 2014 is in de regio nagedacht over de vraag wat de twaalf gemeenten gezamenlijk op regionale schaal willen vormgeven. De raad heeft in de *“Kaderstellende nota voor de decentralisaties”* van februari 2014, via de tabel op pagina 25, richting aan het college meegegeven. De nota vindt u op de website: www.overbetuwe.nl/decentralisaties.

De belangrijkste onderwerpen waarover we in regionaal verband afspraken maken zijn: sturing, inkoop, informatievoorziening en monitoring. In de notitie *“Naar een stevige strategische alliantie in het sociale domein”* is een aantal beslispunten opgenomen over de samenwerking binnen de regio Arnhem. De notitie gaat in op:

- de regionaal op te pakken taken;
- hoe om te gaan met de financiële risico's;
- welke afspraken gemaakt moeten worden over de toegang tot de regionale voorzieningen;
- de ontwikkeling van de informatievoorziening;
- de planning van het bestuurlijke proces van besluitvorming;
- de planning van het verwervingsproces van regionale taken;
- op welke wijze toegewerkt wordt naar een regionale organisatievorm.

Het college heeft deze notitie op 14 maart 2014 vastgesteld. De verwachting is dat alle colleges deze notitie in maart vaststellen. In hoofdstuk 10 van dit Groeidocument gaan we in op de verschillende onderdelen van de vastgestelde notitie: inkoop en aanbesteding, informatisering en ICT, financiën en toegang.

Bij één van de door het college geaccordeerde beslispunten uit de notitie willen we hier langer stilstaan. Het betreft het eerste besispunt:

voor de korte termijn voert Arnhem centrale sturing op de regionale taken. Het tempo van Arnhem zal daarbij leidend zijn. Voor de zomer 2014 wordt een uitgewerkt voorstel gepresenteerd over werkwijze en structuur in 2015/ 2016.

Om voor onze inwoners de zorg vanaf 1 januari 2015 te kunnen continueren moeten we op korte termijn echt tempo maken. Er moet namelijk erg veel geregeld worden binnen korte tijd, bijvoorbeeld het opstellen van de programma's van eisen voor de in te kopen zorg. De gemeente Arnhem wil daarom de trekkersrol op zich nemen.

Daarvoor is een aantal argumenten:

1. De belangen van de gemeente Arnhem zijn groot. Arnhem zal met veel meer organisaties afspraken moeten maken dan de kleinere gemeenten en er zijn veel meer middelen mee gemoeid.
2. Arnhem heeft veel kennis, kunde en capaciteit om de werkzaamheden uit te voeren.

Arnhem heeft een notitie gemaakt *“Centrale sturing t.b.v. regionale strategische alliantie in het sociale domein”* waarin zij aangeeft hoe zij de centrale sturing vorm wil gaan geven. Deze notitie vormt de basis voor de samenwerking in de komende periode.

Mede vanwege de kanttekeningen en onduidelijkheden heeft een aantal colleges - waaronder ons college - de aanvullende notitie voor kennisgeving aangenomen en dus nog niet vastgesteld. In het BRESDO van 14 maart is afgesproken dat een aantal zaken nog

nader wordt uitgezocht en aangescherpt. Ook is afgesproken dat er over drie maanden een evaluatie plaatsvindt. Daarin worden de belangrijkste kanttekeningen meegenomen: hoe bewaken we de integraliteit, hoe behouden we als gemeente het overzicht, hoe borgen we de inbreng van en afstemming met alle gemeentes en hoe ziet de planning en de taakverdeling voor de komende periode er precies uit (zodat we ook u weer goed kunnen informeren).

Tot slot willen wij toelichten dat de besluitvorming over een definitieve organisatievorm voor regionale samenwerking wordt voorbereid.

In de vastgestelde notitie worden 6 opties beschreven:

1. Huidige samenwerking van 12 gemeenten
2. Oprichten nieuwe GR Sociaal domein
3. De nieuwe taken onderbrengen in een bestaande GR
4. Inkoop laten organiseren door centrumgemeente Arnhem
5. Een nieuwe inkooporganisatie oprichten
6. Netwerkorganisatie

Deze varianten worden uitgewerkt, waarbij de voor- en nadelen en risico's in beeld worden gebracht, zodat een goede afweging kan plaatsvinden.

Gemeente Overbetuwe lokaal

Lokaal proberen wij zoveel mogelijk samen met partijen die betrokken zijn bij de decentralisaties het lokale stelsel vorm te geven en in te richten.

Netwerk WZW

Gemeente Overbetuwe bereidt samen met de partijen die participeren in het netwerk Wonen Zorg Welzijn de overdracht van AWBZ taken naar de WMO voor, zowel voor de gemeente als de aanbieders. De proeftuinen zijn ondergebracht in dit netwerk. Gezien de financiële belangen en risico's die de gemeente door de decentralisaties op zich af ziet komen, is met de deelnemers in het Netwerk WZW afgesproken om voor de proeftuinen een ander niveau van co-creatie te hanteren. De gemeente bepaalt (en heeft dat deels bepaald als onderdeel van de sociaal-maatschappelijke visie) bij de proeftuinen de agenda en de doelen en kan randvoorwaarden bepalen. Het nadenken over de uitvoering en vormgeving vindt vervolgens plaats in een proces van co-creatie. Deelnemers aan het netwerk zijn Presikhaaf Bedrijven, Naar Huus Toe, bureau Jeugdzorg, Buurtzorg, Participatieraad en het Meldpunt/Steunpunt Mantelzorg Overbetuwe, Stichting Samen Zorgen, Attent WWZ, STMG, Pleyade, Philadelphia, RIBW, WST Heteren, Vivare, Mee Gelderse Poort, Driestroom, Huisartsenvereniging, STUW, WST Valburg.

De stuurgroep van het netwerk heeft recentelijk het domein 'werk' aan het netwerk toegevoegd. Dit heeft tegelijkertijd de discussie geopend over de functie van het netwerk in relatie tot de huidige maatschappelijke vraagstukken. Een afvaardiging van het netwerk heeft een voorstel opgesteld voor een andere, meer innovatieve en slagvaardige structuur. De stuurgroep besluit hier in het voorjaar over.

WMO Werkplaats

Sinds 1 januari 2013, maakt de gemeente Overbetuwe deel uit van de WMO-werkplaats. De werkplaats houdt zich bezig met onderzoek en praktijkontwikkeling in het kader van cliëntgerichte maatschappelijke ondersteuning. In projecten wordt met partners op het gebied van wonen, welzijn en zorg gewerkt aan de ontwikkeling van nieuwe praktijken voor dienstverlening volgens de Wmo Nieuwe Stijl. De werkplaats is erop gericht om met een actieve betrokkenheid en inbreng van gemeente, burgers en dienstverleners bij te dragen

aan een effectieve en slagvaardige uitvoering van de Wmo, Welzijn Nieuwe Stijl en andere decentralisaties (Participatiewet en jeugdzorg).

Volgende partijen hebben zich aan de werkplaats verbonden:

- Hogeschool Arnhem Nijmegen (Lectoraat Lokale Dienstverlening vanuit Klantperspectief)
- Gemeente Overbetuwe
- Stichting Welzijn & Maatschappelijke Ondersteuning (STUW)
- Stichting Attent Wonen Welzijn Zorg
- Stichting de Driestroom
- Regionale Instelling voor Beschermd Wonen Arnhem & Veluwe Vallei (RIBW)
- Stichting Samen Zorgen
- Mee Gelderse Poort
- Stichting Thuiszorg Midden-Gelderland
- Pluryn Werkenrode

Met de deelnemende partijen is een werkdocument opgesteld. Binnen drie thema's (dagbesteding & participatie, kernteams en eenzaamheid) zijn projecten benoemd. Binnen deze projecten werken we aan de ontwikkeling van innovatieve praktijken die nodig zijn om de decentralisaties goed te laten verlopen.

1. Onderzoeksproject gericht op Arbeidsparticipatie en Meedoen. Om tot een geschikt herontwerp van dagbesteding en participatiebevordering te komen, moet in kaart worden gebracht waar de wensen, behoeften en mogelijkheden liggen bij burgers en betrokkenen. Met behulp van narratief onderzoek onder burgers en aanbieders wordt een concreet beeld hiervan geschetst.
2. Vraagpatronenonderzoek onder een groep sleutelfiguren in Herveld-Andelst en Elst-Noord, om in beeld te krijgen hoe bewoners en betrokkenen de leefkwaliteit ervaren op het gebied van welzijn en zorg.
3. Versterken van de uitvoeringsfunctie van de kernteams. In leercoachbijeenkomsten zal met alle betrokkenen bij de Kernteams (loket, kernteamleden en vrijwilligers) gewerkt worden. Gebruikt wordt de Module Casusleren in Netwerken om gezamenlijk een leerontwikkeling door te maken bij exemplarische casuïstieken.
4. De Effectenarena en Effectencalculator. Dit zijn instrumenten om vanuit dialoogsessies met betrokkenen tot effectmeting te komen. Dit noemen wij Evaluatie Nieuwe Stijl.
5. Ontwerpen van een sociale kaart nieuwe stijl. De Sociale Plattegrond is een doorontwikkeling van de traditonele sociale kaart, door gebruik te maken van beeldende middelen, en breed gebruikte, toegankelijke applicaties.
6. Bestrijden van eenzaamheid. De HAN heeft een handelingskader voor professionals (en waar mogelijk vrijwilligers) ontwikkeld, waarmee eenzaamheid binnen de reguliere werkzaamheden in een kernteam geïdentificeerd kan worden en passend gereageerd kan worden.

Focus 2014

De Wmo Werkplaats Overbetuwe heeft in 2013 stappen gezet in het genereren en delen van kennis rondom de transitie in het sociaal domein. De onderzoeken (punt 1 en 2) zijn afgerond en zijn meegenomen in de proeftuinen. De punten 3 t/m 6 zijn in uitvoering.

In 2014 starten twee nieuwe projecten:

1. een onderzoek rondom toegang tot ondersteuning (start februari 2014) . Aan het eind van het project moet er helderheid bestaan over de typen vraagstellingen waarmee consultants te maken krijgen, en welke kwaliteiten en instrumenten hierbij aansluiten. Daarnaast wordt belicht in hoeverre het functieprofiel van Wmo-

consulenten aansluit op de huidige en toekomstige situatie, op basis van de aard van de ondersteuningsvragen, en hoe deze zich verhoudt tot het gemeentelijke functieboek.

2. een vraagpatronenonderzoek onder bewoners van Elst-Noord en Herveld-Andelst naar de manier waarop inwoners met hun ondersteuningsvragen voor algemene/collectieve ondersteuning zijn omgegaan en waar inwoners hun potentiële ondersteuningsvragen voor algemene/collectieve ondersteuning willen stellen.

De stap naar implementatie van deze kennis in de praktijk blijkt echter niet vanzelf te gaan. In 2014 zal de Wmo Werkplaats Overbetuwe in het teken staan van *actieleren*. Met actieleren wordt bedoeld: kennis door *doen*, met een sterke focus op concrete acties in de werkpraktijk. Voor de actieleerbijeenkomsten zijn volgende twee thema's vastgesteld: toegang tot de poort en arbeidsparticipatie en meedoen. Deze thema's zijn eerder aangegeven als de meest actuele onderwerpen in het kader van de decentralisaties in het sociaal domein, en het zijn deze thema's waar op het moment proeftuinen voor ingericht zijn.

B. Planning

Lokale planning

Wanneer		Wat is af?
2e kwartaal	Beleid	- symposium - tussenevaluatie proeftuinen - inrichting toegang tot zorg en ondersteuning - sociale kaart
	PIOFACH	- raamcontracten met aanbieders - plan van aanpak lokale inkoop en aanbesteding op langere termijn - raming beschikbare financiële middelen op basis van voorjaarscirculaire - financieel inzicht in beleidskeuzes en risicomanagement - start algemene voorlichtingscampagne inwoners
3e kwartaal	Beleid	- besluit PGB en ZIN - inrichting cliëntondersteuning - voorstel monitoring en verantwoording
	PIOFACH	- borging inkoopfunctie en contractbeheer sociaal domein - akkoord op personele invulling SKT's, loket Samenleven en evt. KCC - training en scholing medewerkers - inrichting productbegroting en programmabegroting op decentralisaties
4e kwartaal	Beleid	- zorgmarkt voor inwoners en aanbieders - beleidsnota's Jeugdzorg, WMO en Participatiewet - eindevaluatie proeftuinen - keuze kwaliteitsinstrument - klachtenregeling en ombudsfunctie
	PIOFACH	- verordeningen en beleidsregels vaststellen - nieuwe functies zijn beschreven en ingevuld - organisatie en inrichting SKT's en loket Samenleven - informatie- en communicatietechnologie is ingericht op nieuwe taken - bestaande informatie is bijeengebracht - aanwijzen budgethouders en inrichting financieel systeem

Regionale planning

De processtappen in het verwerven van de regionale taken per 2015 zien er dan als volgt uit:

1. Medio april worden voor de regionale taken de programma's van eisen vastgesteld in het bestuurlijk overleg (Bresdo);
2. Vóór 1 mei zijn er regionale afspraken met de zorgverzekeraars;
3. Vóór 1 juni 2014 stellen de gemeenten een regionale paragraaf vast van de (lokale) uitvoeringsprogramma's voor de decentralisaties, die ter informatie worden toegezonden aan de gemeenteraden;
4. 1 juli 2014 vindt de publicatie van de verwerving (inkoop dan wel subsidiëring) van de regionale taken plaats;
5. 1 november 2014 definitieve gunning c.q. subsidieovereenkomst;
6. November- december inrichting uitvoeringsmodaliteiten en voorlichting naar de burgers.

1. De wetten

Het kabinet is bezig met de voorbereiding van een drietal belangrijke wetten op het gebied van maatschappelijke ondersteuning. In de dagelijkse praktijk hebben wij het meestal over de drie decentralisaties. Het gaat dan over de decentralisatie van de AWBZ-taken begeleiding, persoonlijke verzorging en kortdurend verblijf naar de WMO, de overheveling van vrijwel alle jeugdzorgtaken naar de gemeente en de invoering van de Participatiewet. Soms wordt hier een vierde decentralisatie bij genoemd, de invoering van het passend onderwijs. Deze laatste onderscheidt zich van de andere drie, omdat de verantwoordelijkheid voor de invoering hiervan niet in eerste instantie bij de gemeente ligt, maar bij samenwerkingsverbanden van het onderwijs. De reden dat deze 'decentralisatie' wel vaak als vierde wordt aangeduid heeft te maken met de verbondenheid met de andere decentralisaties. Vooral de aansluiting met de zorg voor jeugd en jongeren is hierin heel belangrijk. De Wet passend onderwijs is de enige wet binnen het domein van de decentralisaties die al is vastgesteld. **Op het moment van schrijven van deze versie van het groeidocument, ziet het ernaar uit dat ook de jeugdwet wordt aangenomen, zoals die nu voorligt.**

De wetten in het kort:

1.1 Participatiewet

Over de invulling van de Participatiewet heeft het kabinet nadere afspraken gemaakt in het sociaal akkoord. De nieuwe wet gaat onder meer het volgende inhouden:

WWB

De Wet Werk en Bijstand gaat geheel op in de nieuwe Participatiewet.

Wajong

- De Wajong is er vanaf 1 januari 2015 alleen voor mensen die volledig en duurzaam niet kunnen werken.
- Iedere 5 jaar komt er een herkeuring.
- Mensen die geen recht hebben op een Wajong-uitkering, kunnen naar het Werkbedrijf. Het Werkbedrijf helpt deze mensen op weg naar werk. Zij komen in dienst bij de gemeenten. De gemeente verzorgt zo nodig een uitkering op bijstandsniveau.
- ~~Ook mensen die al een Wajong-uitkering hebben worden herkeurd. Iedereen die kan werken (arbeidsvermogen heeft) kan bij de gemeente terecht voor een uitkering op bijstandsniveau en hulp bij re-integratie.~~
- Mensen die op 1 januari 2015 een Wajong-uitkering hebben, houden deze met een korting van 5%. Na 1 januari 2015 kunnen mensen nog slechts voor een uitkering in aanmerking komen als zij duurzaam en volledig arbeidsongeschikt zijn.

Wsw

Per 1 januari 2015 wordt de sociale werkvoorziening afgesloten voor nieuwe werknemers. Vanaf die datum kunnen mensen een beroep doen op het nieuwe werkbedrijf. Mensen die nu in de Wsw zitten krijgen geen herkeuring. Gemeenten krijgen geld om straks 30.000 arbeidsgehandicapten een werkplek te bieden.

In het sociaal akkoord staat dat loonkostensubsidie in de plaats komt van loondispensatie. De overheid betaalt het verschil tussen de loonwaarde (afgeleid van de productiviteit van de werknemer) en het wettelijk minimumloon. Deze loonkostensubsidie bedraagt maximaal 70% van het wettelijk minimumloon. De werkgever betaalt het verschil tussen het wettelijk minimumloon en het cao-loon van de werknemer.

Meer mensen met een arbeidshandicap aan het werk

Werkgevers zijn bereid in totaal 100.000 mensen met een arbeidsbeperking aan een baan helpen. Ook is afgesproken dat de overheid 25.000 mensen extra aan het werk helpt. Worden de jaarlijkse aantallen niet gehaald, dan komt er een quotumregeling. Deze afspraken staan in het sociaal akkoord.

1.2 AWBZ/WMO

Gemeenten krijgen per 1 januari 2015 op grond van de Wmo een brede verantwoordelijkheid voor de ondersteuning van burgers die beperkt kunnen participeren. De gemeenten worden per 2015 verantwoordelijk voor ondersteuning en begeleiding van hun burgers. Door gerichte ondersteuning bij het voeren van regie op het eigen leven, het uitvoeren van algemeen dagelijkse levensverrichtingen en het ontmoeten van anderen, kunnen burgers met een beperking langer thuis blijven wonen en participeren in de maatschappij. Dit draagt bij aan hun welbevinden en voorkomt onnodige medicalisering. De aanspraken op extramurale zorg in de AWBZ komen te vervallen, de Wmo wordt aangepast en de bijbehorende budgetten worden overgeheveld naar gemeenten.

Hervorming langdurige zorg

In de kamerbrief hervorming Langdurige zorg schetst het kabinet de contouren van de hervorming:

- Mede naar aanleiding van de motie Samsom en Zijlstra¹³ blijft het mogelijk om in 2014 aanspraak te maken op dagbesteding op grond van de AWBZ. Deze vorm van ondersteuning kan voor gemeenten vanaf 2015 een nuttig instrument zijn om duurdere (individuele) voorzieningen te voorkomen.
- In 2014 blijft het mogelijk om op grond van de AWBZ aanspraak te maken op persoonlijke verzorging bij een indicatie korter dan zes maanden. De norm voor gebruikelijke zorg wordt in 2014 niet verhoogd.
- Nieuwe cliënten kunnen in 2014 een beroep doen op huishoudelijke hulp. Van gemeenten zal in 2014 een bijdrage gevraagd worden ter dekking hiervan.
- Per 2015 kan geen aanspraak meer worden gemaakt op de extramurale functies begeleiding, kortdurend verblijf en bijbehorend vervoer in de AWBZ.¹⁴ Circa 75% van het budget wordt overgeheveld naar gemeenten voor de ondersteuning van mensen.
- Per 2015 kan geen aanspraak meer worden gemaakt op de extramurale functie persoonlijke verzorging in de AWBZ. Gemeenten worden verantwoordelijk voor ondersteuning en ontvangen circa 85% van het budget (exclusief het deel dat naar de Zvw gaat).
- De voorziening hulp bij het huishouden in de Wmo wordt beperkt tot mensen die deze echt nodig hebben en die er zelf (financieel) niet in kunnen voorzien. De voorgenomen maatregel uit het Regeerakkoord wordt verzacht. Gemeenten houden 60% van het budget om breed in te zetten voor ondersteuning van burgers. Vanaf 2015 is een vorm van huishoudelijke hulp in individuele situaties mogelijk, als onderdeel van een breed ondersteuningspakket. Dit kan bijdragen aan de wens van mensen om langer thuis te blijven wonen.
- Gemeenten kunnen besparen op uitgaven aan hulpmiddelen in de Wmo. Het Gemeentefonds is hiervoor taakstellend verlaagd met structureel € 50 mln.
- Het kabinet investeert € 50 mln. in het opzetten van sociale wijkteams binnen gemeenten, waarmee de ondersteuning uit het gemeentelijk sociale domein afgestemd kan worden op het medisch domein.
- Het begeleid wonen dat gericht is op participatie is meer passend binnen het gemeentelijk domein. Gemeenten zouden dan in 2015 verantwoordelijk worden voor de ondersteuning van mensen met psychiatrische problemen, waarbij niet behandeling, maar op participatie gerichte ondersteuning vanuit een beschermende woonomgeving centraal staat. Ook het bieden van een beschermende woonomgeving aan deze doelgroep wordt een taak van gemeenten.

Concept-Wmo 2015

Gemeenten krijgen 3,9 miljard euro voor de uitvoering van de wet, die 1 januari 2015 in werking moet treden. Pas als de burger het zelf niet redt, ook niet met hulp van zijn sociale omgeving, kan hij bij de gemeente aankloppen. Binnen acht weken moeten burgers weten of zij in aanmerking komen voor een individuele voorziening dan wel een algemene voorziening (zoals dagbesteding). Bij afwijzing van een voorziening, kan bezwaar en beroep worden aangetekend.

Te weinig ruimte

Inkomen of vermogen van burgers mogen geen reden zijn om een voorziening af te wijzen. Gemeenten mogen net zoals nu alleen een eigen bijdrage vragen, die landelijk wordt vastgesteld. Zowel de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) als de Raad van State (RvS) hebben hier grote moeite mee, gezien de forse bezuinigingen die met de overdracht van taken gepaard gaan. Beide stellen dat gemeenten op deze manier te weinig juridische mogelijkheden hebben om verzoeken af te wijzen van burgers die Wmo-voorzieningen zelf kunnen regelen en betalen, zoals huishoudelijke hulp. Het budget dat gemeenten hiervoor krijgen wordt met 40 procent gekort. Ook voor andere onderdelen van de Wmo krijgen gemeenten minder geld.

Overgangsrecht

Het overgangsrecht blijft gehandhaafd. Daarbij worden gemeenten verplicht om inwoners met een indicatie voor zorg – die nu nog onder de Awbz valt – in ieder geval in 2015 volledig te continueren. Het persoonsgeboden budget (pgb) blijft bestaan, maar het beheer daarvan wordt ondergebracht bij de Sociale verzekeringsbank (SVB). Die betaalt de zorgaanbieder of leverancier. Het pgb-geld wordt niet meer op de rekening van de cliënt gestort.

Overnemen personeel

Gemeenten moeten toezichthouders in het leven roepen. Die gaan periodiek bij de mensen thuis kijken of ze de zorg krijgen waarop ze recht hebben en of die van voldoende kwaliteit is. Een nieuwe zorgaanbieder die na een gemeentelijke aanbesteding zorg mag verlenen, moet met de voormalige aanbieder in overleg of het personeel kan worden overgenomen. Als B en W met een zorgaanbieder in zee gaan voor het leveren van een maatwerkvoorziening, moet worden gezorgd voor continuïteit in de hulpverlening.

Afstemming zorgverzekeraars

Zorgverzekeraars en gemeenten moeten samen zorg en ondersteuning in buurten, dorpen en wijken organiseren. 'Deze samenwerking is de sleutel voor het bieden van zorg en ondersteuning via de sociale wijkteams. De wijkverpleegkundige is daarbinnen een belangrijke schakel tussen welzijn, ondersteuning en zorg', aldus staatssecretaris Van Rijn (VWS, PvdA) in zijn wet. Gemeenten hebben er moeite mee dat gemeenten worden verplicht de maatschappelijke ondersteuning af te stemmen op de zorg die zorgverzekeraars leveren. Vooral omdat deze verplichting vice versa niet werkt, aldus de VNG. 'Door deze eenzijdige verplichting worden gemeenten afhankelijk van de bereidheid van zorgverzekeraars om afspraken te maken. Dat is een te vrijblijvende basis voor samenwerking', aldus de VNG in een reactie op het wetsvoorstel.

Afbakeningsproblemen

De Raad van State is uiterst kritisch. Door de keuze van het kabinet om de persoonlijke verzorging niet bij de Wmo maar bij de Zorgverzekeringswet (Zvw) onder te brengen, wordt de beoogde integraliteit van taken in het sociale domein beperkt. 'Zowel inhoudelijk als in financiële zin', aldus de RvS. Daardoor kunnen tevens nieuwe afbakeningsproblemen ontstaan.

Interessante documenten

- Memo inhoud en consequenties sociaal akkoord en zorgakkoord (13int01122)
- Handreiking WMO gesprek (<http://www.vng.nl/nieuws/13-04-17/decentralisatie-awbz-taken-en-het-wmo-gesprek-handreiking>)
- ZorghulpAtlas (<http://www.zorghulpAtlas.nl/wet-maatschappelijke-ondersteuning-wmo>)
- Kamerbrief Hervorming langdurige zorg (<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2013/07/09/kamerbrief-over-voortgang-hervorming-langdurige-zorg.html>)
- Kamerbrief 6 november 2013 (<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2013/11/06/kamerbrief-over-nadere-uitwerking-brief-hervorming-langdurige-zorg.html>)
- Concept WMO (<http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/vws/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2014/01/14/voorstel-van-wet-regels-inzake-wet-maatschappelijke-ondersteuning-2015.html>)
- Memo resultaat ledenraadpleging onderhandelingsresultaat decentralisatie langdurige zorg en maatschappelijke ondersteuning (14UIT06665)

Planning

Het wetsvoorstel voor de nieuwe Wmo ('Wmo 2015') is 14 januari 2014 naar de Tweede Kamer gestuurd. In maart vindt het debat in de Tweede Kamer plaats. Daarna volgt de parlementaire behandeling in de Eerste Kamer. Besluitvorming in de eerste kamer is gepland op uiterlijk 1 juli 2014. Beoogde invoering van de nieuwe WMO is 1 januari 2015. Er rest slechts één kalenderjaar voor én de parlementaire behandeling én de voorbereiding op de invoering. Inmiddels komt van steeds meer kanten de roep om de invoering uit te stellen.

1.3 Jeugdwet

In onderstaand overzicht staan de vormen van jeugdzorg, wie daar nu voor verantwoordelijk is en wie na de decentralisatie.

<i>Zorgvorm</i>	<i>Huidige verantwoordelijkheid</i>	<i>Verantwoordelijkheid na de decentralisatie</i>
Opvoed- en opgroeiondersteuning	Gemeente	Gemeente
Jeugdgezondheidszorg		
Licht ambulante zorg		
Ambulante jeugdzorg	Provincie	
Dagbehandeling jeugdzorg		
Vrijwillige residentiële jeugdzorg		
Spoedeisende jeugdzorg		
Pleegzorg / gezinshuizen		
Gesloten jeugdzorg		
Jeugdbescherming / AMK (Advies – en Meldpunt Kindermishandeling)		
Jeugdreclassering		
Jeugd-VG (Verstandelijk Gehandicapten) behalve langdurige zorg	AWBZ Zorgverzekeraar	
Jeugd-GGZ (Geestelijke Gezondheidszorg)		
PGB (jeugd-VG of jeugd-GGZ)		

Planning

De Jeugdwet is op 11 februari 2014 vastgesteld en gaat op 1-1-2015 in.

Wettelijke randvoorwaarden

Hoewel de gemeente verantwoordelijk wordt voor bijna de gehele jeugdzorg (alleen de langdurige zorg blijft in AWBZ) geeft het rijk de gemeente een groot aantal randvoorwaarden mee. De belangrijkste zijn:

- *Inhoudelijke uitgangspunten voor de jeugdzorg*
Het rijk wil dat de gemeente integrale ondersteuning, hulp en zorg biedt aan jeugdigen, hun gezinnen en medeopvoeders, uitgaande van hun eigen kracht en de kracht van hun sociale netwerk. Ook dient waar nodig afstemming plaats te vinden met ondersteuning op school.
- *Regionale samenwerking*
De gemeente is verplicht regionaal samen te werken voor de organisatie en uitvoering van de gedwongen hulpverlening en de zeer gespecialiseerde jeugdzorg. Overbetuwe sluit zich hiervoor aan bij de regio Arnhem.
- *Regionaal Transitiearrangement*
Voor de overgangsperiode (2015) is oktober 2013 een regionaal transitiearrangement afgesloten tussen gemeenten en instellingen waarin geregeld is dat degenen die in 2014 een indicatie of verwijzing hebben gekregen voor jeugdzorg deze zorg in 2015 bij de zelfde aanbieder kunnen afronden. Mensen die in 2014 op de wachtlijst staan, hebben in 2015 nog recht op uitvoering van de zorg (mag wel via een andere aanbieder). De regio Arnhem heeft met de instellingen afgesproken dat zij ook in 2016 de zorg nog bij de huidige instellingen zullen afnemen. De overgangsperiode wordt daarmee verlengd tot 2 jaar (2015/6). Daarbij wordt wel van de instellingen verwacht dat zij vanaf 2014 volgens de kantelingsgedacht gaan werken. (meer inzetten op eigen kracht en hulp van de

sociale omgeving). In het arrangement komen ook afspraken tussen gemeenten en instellingen over het beperken van frictiekosten. Uitgangspunt daarbij is dat instellingen zelf hun frictiekosten opvangen.

In het verlengde van het regionale transitiearrangement wordt in de regio Arnhem een transformatieagenda opgesteld. Deze agenda bevat de inhoudelijk punten waaraan regionaal gewerkt moet worden om de transformatie (de andere manier van werken) te bereiken.

- *Toegang jeugdzorg ook via artsen*

De toegang van de jeugdzorg vindt niet alleen plaats via het gemeentelijk samenlevingsloket. Ook huisartsen, jeugdartsen van het consultatiebureau en de VGGM (schoolartsen) en medisch specialisten mogen verwijzen naar alle vormen van jeugdzorg. De gemeente is verplicht deze zorg te laten uitvoeren. Overleg met de artsen is noodzakelijk om samenhang te brengen in de wijze van de toegang en de uitvoering van de jeugdzorg.

- *Uitvoering gedwongen jeugdzorg*

De gedwongen jeugdzorg (jeugdbescherming en jeugdreclassering) wordt opgelegd door de rechter en mag alleen uitgevoerd worden door een landelijk gecertificeerde instelling. Deze instelling kan zelf geen jeugdhulpverlening uitvoeren om te voorkomen dat men zichzelf opdrachten geeft. De belangrijkste taken van een dergelijke instelling zijn de voogdij, de uithuisplaatsing en de reclassering.

- *Eisen m.b.t. de kwaliteit en de verwerking gegevens*

In de Jeugdwet staan landelijke eisen met betrekking tot de kwaliteit van de jeugdzorgaanbieders, de verwerking van persoonsgegevens en het verzamelen en bewerken van gegevens voor beleidsinformatie.

- *Betrekken doelgroepen en regelen vertrouwenspersoon*

De gemeente moet doelgroepen betrekken bij de ontwikkeling van beleid en zorgen voor een onafhankelijke vertrouwenspersoon.

Overbetuwe betreft de doelgroepen via de participatieraad. We denken verder aan afspraken over een regionale vertrouwenspersoon.

1.4 Wet passend onderwijs

De gemeente is zelf niet verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet Passend Onderwijs. Dat zijn de samenwerkingsverbanden van het primair en en het voortgezet onderwijs. We noemen de wet hier wel, omdat er een sterke link is naar de decentralisaties waar de gemeente wel verantwoordelijk is. Die link ligt er vooral met de Jeugdwet.

Zoals gezegd is de Wet Passend Onderwijs al vastgesteld. De belangrijkste punten uit de wet zijn:

School heeft zorgplicht

- Ouders melden hun kind aan bij de school die hun voorkeur heeft. Binnen 6 tot 10 weken moet de school een zo passend mogelijk aanbod op de eigen, een andere reguliere of een speciale school binnen de regio regelen. De school heeft hierbij een zorgplicht.
- De school regelt de extra ondersteuning in de klas of een plek op een andere school of de plaatsing in het speciaal onderwijs. Ouders hoeven dus niet meer zelf een ingewikkelde indicatieprocedure te doorlopen. De landelijke indicatiesystematiek wordt afgeschaft.
- Het accent verschuift van het medisch labelen van kinderen, naar wat zij daadwerkelijk nodig hebben om onderwijs te kunnen volgen. De onderwijsbehoefte is vanaf nu het uitgangspunt. In de Wet passend onderwijs wordt expliciet gesproken over onderwijsondersteuning van leerlingen'.
- Scholen stellen een schoolondersteuningsprofiel op. Hierin geven zij aan welke onderwijsondersteuning ze aan leerlingen kunnen bieden.
- Leraren worden opgeleid in het omgaan met verschillende soorten leerlingen in de klas. Hierdoor kunnen leerlingen zo veel mogelijk extra ondersteuning in de klas krijgen, in plaats van daarbuiten.

Samenwerken noodzakelijk

- Kan de school waar de leerling is aangemeld niet zelf in de benodigde onderwijsondersteuning voorzien, dan is het de verantwoordelijkheid van de school om (binnen het samenwerkingsverband) een school te vinden die wel een passend aanbod kan doen. Is het niet haalbaar om de leerling binnen het regulier onderwijs te plaatsen, dan kan een aanbod op het (voortgezet)speciaal onderwijs worden gedaan.
- Om deze samenwerking vorm te geven, worden samenwerkingsverbanden geformeerd. Circa 75 in het primair en circa 75 in het voortgezet onderwijs. Hierin werken regulier en speciaal onderwijs (cluster 3 en 4) samen.
- De samenwerkingsverbanden passend onderwijs worden verantwoordelijk voor de toekenning en bekostiging van lichte en zware ondersteuning aan kinderen met een extra onderwijsbehoefte.

De gemeente Overbetuwe vormt een samenwerkingsverband met de gemeenten Arnhem, Lingewaard, Rheden, Renkum en Roozendaal. Dit geldt zowel voor het primair onderwijs als voor het voortgezet onderwijs.

- Samenwerkingsverbanden krijgen een eigen budget voor extra ondersteuning. Betalen en bepalen van onderwijsondersteuning komt hiermee in één hand.
- Deze middelen worden (na een overgangsperiode) naar rato van het aantal leerlingen verdeeld over de samenwerkingsverbanden. Op die manier krijgt elk samenwerkingsverband naar rato evenveel. Op dit moment zijn de beschikbare middelen nog ongelijk verdeeld over het land. Deze slag naar een gelijke verdeling van middelen noemen we 'de verevening'. Omdat de verevening tot herverdeel-effecten leidt, geldt een overgangsregeling van 5 jaar.
- De financiële ruimte om 70.000 leerlingen in het (v)so te plaatsen, blijft bestaan. Landelijk zullen door de verevening wel verschuivingen in het aantal plekken ontstaan.
- Door regionale samenwerking is niet alleen betere samenwerking, expertise-uitwisseling en afstemming mogelijk tussen scholen onderling, maar ook tussen samenwerkingsverbanden en gemeenten.
- Samenwerkingsverbanden stellen een ondersteuningsplan op waarin zij onder meer aangeven welk niveau van basisondersteuning zij bieden, hoe zij met elkaar een samenhangend geheel aan ondersteuningsvoorzieningen hebben gecreëerd, hoe de beschikbare middelen worden verdeeld, op welke wijze verwijzing naar het (v)so plaatsvindt en hoe zij ouders informeren.
- Samenwerkingsverbanden kunnen aan scholen extra ondersteuning in de klas toekennen voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte. Er is dus meer ruimte voor maatwerk.
- Ouders en leraren hebben via de ondersteuningsplanraad instemmingsrecht op het beleid en de verdeling van het budget van het samenwerkingsverband.

2. Maatschappelijke trends en ontwikkelingen

De aanleiding voor de ingezette transformatie van het sociale domein is gelegen in een aantal samenkomende ontwikkelingen. Allereerst de financiële crisis. Deze maakt het noodzakelijk overheidsuitgaven te heroverwegen. De toenemende kosten van de verzorgingsstaat over de afgelopen jaren en de verwachte groei van het beroep op zorg als gevolg van de vergrijzing, dwingt de overheid na te denken over de continuïteit en betaalbaarheid in de toekomst.

Naast de financiële ontwikkelingen zijn er ook maatschappelijke trends en ontwikkelingen waar te nemen die leiden tot een andere verhouding burger-overheid. In de sociaal-maatschappelijke visie hebben wij hierover het volgende opgeschreven:

Veranderende kijk op de rol van de overheid

In de afgelopen decennia is een andere kijk ontstaan op de samenleving en het individu. Door toenemende individualisering, vergrijzing en zorgen over de betaalbaarheid van de verzorgingsstaat is er een andere wind gaan waaien. Het stimuleren van sociale cohesie, als tegenhanger van de individualisering, deed zijn intree in partijprogramma's, regeerakkoorden en collegeprogramma's. Tegelijkertijd werd steeds meer ingezet op participatie: niemand staat aan de kant.

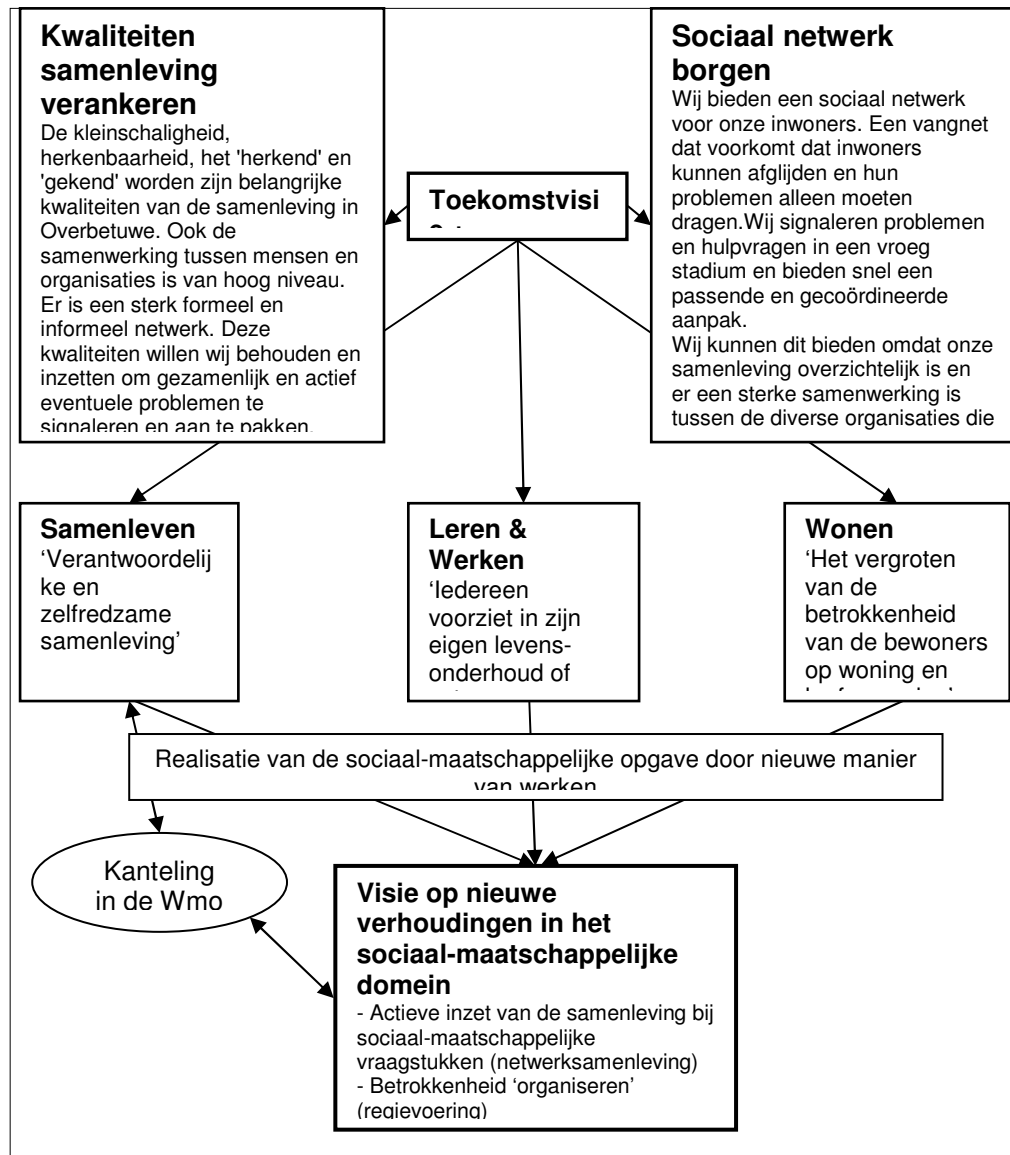
Inmiddels is ook het besef ontstaan, dat de overheid maar beperkt in staat is sociale cohesie en participatie te organiseren. Een door de gemeente georganiseerde buurtbarbecue draagt niet bij aan meer saamhorigheid in de buurt. Ook subsidies, gericht op het stimuleren van sociale cohesie, blijken vaker te leiden tot subsidieafhankelijkheid dan tot het toenemen van sociale cohesie. Tegelijkertijd bestaan en ontstaan er initiatieven in de samenleving, waar de overheid niets aan heeft bijgedragen, maar die heel zinvol zijn voor de sociale samenhang: vrijwilligers die 75+-ers bezoeken, boodschappendiensten, hulpdiensten, enzovoorts. Dit besef vraagt om herpositionering van de gemeente in de samenleving van nu.

Participatie, zelfredzaamheid, verantwoordelijkheid en de Wmo

De toverwoorden in het moderne beleid zijn participatie, zelfredzaamheid en verantwoordelijkheid. Participatie, meedoen, stelt mensen in staat zelf een sociaal netwerk op te bouwen. Het sociale netwerk geeft toegang tot hulp en kennis. Dit maakt dat de afhankelijkheid van hulp van de overheid kleiner wordt. Mensen zijn beter in staat zichzelf te redden. Daarnaast legt de overheid steeds meer verantwoordelijkheid voor het eigen welzijn en dat van anderen bij het individu en (groepen in) de samenleving.

Deze nieuwe denkwijze heeft in 2007 weerslag gekregen in het samenvoegen van de Welzijnswet 1994, de Wet Voorzieningen Gehandicapten (WVG) en delen van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) in de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo). De Wmo gaat uit van een 'kanteling' in denken: niet meer vanuit verzekerde rechten, maar in plichten en verantwoordelijkheden. De Wmo gaat niet uit van beperkingen, maar van mogelijkheden. De gemeente heeft compensatieplicht. Dat houdt in dat de hulp die de gemeente biedt, aanvullend is op wat iemand zelf kan en de mogelijkheden die zich in zijn of haar (sociale) omgeving voordoen. De hulp is erop gericht mensen in staat te stellen zelf te participeren. In onze gemeente heeft dat geleid tot meer maatwerk op individueel niveau, een hogere tevredenheidsscore in de Wmo-benchmark én een aanzienlijke besparing op de uitgaven voor maatschappelijke ondersteuning.

3. De sociaal-maatschappelijke visie

Kaders

De sociaal-maatschappelijke visie (een nieuwe relatie tussen gemeente en samenleving; 13int00776) is op 21 mei 2013 vastgesteld door de gemeenteraad. In deze visie is de wijze beschreven waarop wij als gemeente met sociaal-maatschappelijke vraagstukken willen omgaan in het licht van de opgaven waar wij als gemeente voor staan. Met de in de visie vastgestelde kaders zijn wij begonnen met de voorbereidingen voor de decentralisaties.

De belangrijkste kaders uit de visie zijn:

1. Wij voeren de kanteling breed door als werk-, denk- en benaderingswijze;
2. Wij bouwen mee aan een samenhangend stelsel van maatschappelijke ondersteuning, waarin de inwoner centraal staat;
3. Het stelsel is erop gericht de inwoner zoveel mogelijk de regie over zijn eigen leven terug te laten krijgen of te laten behouden;
4. Wij houden (voorlopig) zelf de indicering in de hand;
5. Een arrangement wordt in samenspraak met de inwoner opgesteld;
6. Wij werken samen met zorgaanbieders (formeel en informeel) aan een sluitend netwerk;
7. Eén gezin, één plan, één aanpak;
8. Wij proberen hulp zo dicht mogelijk bij de inwoners te organiseren;
9. Wij scheppen de voorwaarden om ruimte te geven aan initiatieven uit de samenleving.

Werkwijze

Co-creatie

In de visie hebben wij geconstateerd dat wij als lokale overheid steeds vaker in een netwerkomgeving functioneren. Wij zijn slechts één van de spelers in het sociaal-maatschappelijke krachtenveld. Daar past bij dat wij onze werkwijzen aanpassen. Wij willen en moeten samen met alle betrokkenen een stelsel voor maatschappelijke ondersteuning bouwen. In de sociaal-maatschappelijke visie hebben wij daarom vastgesteld dat wij zoveel mogelijk werken in co-creatie met andere partijen. Wij stelden ook vast dat dat betekent dat je goed moet weten wat je wilt bereiken en binnen welke kaders en randvoorwaarden je dat wilt.

Proeftuinen

De belangrijkste strategische kaders en randvoorwaarden hebben wij in de visie vastgelegd. Daarmee zijn wij, samen met betrokken partijen, gestart met het inrichten van proeftuinen. Nu zijn we op weg naar een meer concrete invulling van de kaders en randvoorwaarden in één beleidsplan voor de decentralisaties. De contouren voor dit plan hebben mede vorm gekregen door de intense samenwerking met zorg- en welzijnsinstellingen, inwoners(organisaties) en vrijwilligersorganisatie in de proeftuinen.

4. Participatiewet

Wat gaan we lokaal regelen?

Lokaal regelen wij:

- De uitvoering van inkomensvoorziening;
- Diagnostisering aan de poort;
- Poortwachterfunctie;
- (Arbeidsmatige)dagbesteding;
- Trajecten in het kader van arbeidstoeleiding en participatie;
- Werken in het kader van de tegenprestatie;
- Social Return projecten;
- Inbesteding (e.e.a. afhankelijk van uitkomsten haalbaarheidsonderzoek);
- Handhaving op rechtmatigheid en doelmatigheid;
- Klantbeheer;
- Vrijwilligerswerk.

Deze thema's zijn op termijn wel geschikt om met andere partijen samen te organiseren.

De raad heeft op 18 februari 2014 het voorstel voor de organisatie van het domein Werk en Inkomen naar de toekomst besproken. Dit voorstel is tot stand gekomen op basis van het rapport "De positie van de Participatiewet in het Sociaal Domein" door bureau Adlasz (13int03438) en een nadere uitwerking van het wettelijk kader en de lokale maatschappelijke visie voor het domein Werk en Inkomen (14int00072).

Wij stellen een organisatie voor van het domein Werk en Inkomen waarin wij samenwerken met partners met dezelfde visie, uitgangspunten en doelstellingen. Voorop staat bij dit voorstel dat wij lokaal uitvoeren wat wij lokaal uit kunnen voeren maar dat wij zoeken naar schaalvoordeel in het organiseren van de voorliggende taken.

Wat gaan we regionaal organiseren?

- De werkgeversdienstverlening (met naar verwachting een lokale spin-off);
- Beschut Werken (met naar verwachting een lokale spin-off);
- ~~Wajong~~

Welke kaders zijn vastgesteld?

Op 8 mei 2012 heeft de raad ingestemd met de nota "Wet werken naar vermogen; visie, strategie en ambities" (12int00599). Inmiddels is de Wet werken naar vermogen (Wwnv) controversieel verklaard. In het nieuwe regeerakkoord is besloten de Wwnv niet te repareren maar de uitgangspunten van de Wwnv terug te laten komen in de Participatiewet.

De vastgestelde nota is qua uitgangspunten nog steeds actueel.

Op 21 mei 2013 heeft de raad de lokale sociaal- maatschappelijke visie – een nieuwe relatie tussen gemeente en samenleving (13int00776) vastgesteld. In dit document zijn de (regionale) visie, landelijke trends en de uitdagingen uitgewerkt. Dit document ligt aan de basis van het gemeentelijke beleid binnen de decentralisaties.

Middels het schrijven (13UIT11881) van 11 juni 2013 heeft de raad zijn gevoelens over de herstructurering van Presikhaaf kenbaar gemaakt aan Presikhaaf bedrijven.

Waar zijn we nu mee bezig?

De Wet werk en bijstand (Wwb) zal volledig overgaan in de Participatiewet. De centrale overheid voert sinds 1 januari 2012 wijzigingen in de Wwb in, ter voorbereiding op de nieuwe wet. De laatste wijzigingen ten aanzien van het recht op bijstand zouden worden ingevoerd

met ingang van 1 juli 2014. Het kabinet heeft dit echter, na discussie in de Tweede Kamer, uitgesteld naar 1 januari 2015.

De meest in het oog springende veranderingen ten aanzien van bijstandsverlening zijn de introductie van de kostendelersnorm (waarin de hoogte van bijstand wordt vastgesteld op basis van de mate van kostendeling binnen een huishouden), een wachttijd van vier weken voor alle burgers die zich melden voor bijstandsverlening, uniformering van maatregelen vanuit de wet en de aanscherping van de tegenprestatie.

Het gaat hier om wetswijzigingen waar de gemeente uitvoering aan moet geven. Aan de raad zullen verordeningen ter vaststelling worden voorgelegd op het gebied van maatregelen, verrekening van boetes en re-integratie.

Handhaving binnen de sociale zekerheid is een thema waar de centrale overheid de laatste jaren veel aandacht aan heeft besteed. Dit komt tot uitdrukking in de op 1 januari 2013 geïntroduceerde Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving (Fraudewet) waaraan de gemeente uitvoering geeft in het kader van de Wwb. Een verdere aanscherping, gericht op handhaving van de arbeids- en participatieverplichtingen zal op 1 januari 2015 ingaan, met de introductie van de Participatiewet.

De samenvoeging van de Wwb met de Wsw en Wajong in de Participatiewet brengt op het gebied van handhaving en fraudebestrijding nieuwe uitdagingen met zich mee. Verschillende inkomens- en beoordelingsregimes worden samengevoegd in één regeling. Wij werken aan een beleidsplan ten aanzien van handhaving en fraudebestrijding. Deze zal naar verwachting in het 4e kwartaal van 2014 aan de raad worden voorgelegd.

Vooruitlopend op de inrichting van de zaken die vanuit de decentralisaties op ons afkomen, experimenteren wij al co-creërend in de proeftuinen, toegang en arrangementen, kernen en arbeidsparticipatie en meedoen. Per ultimo december worden vanuit de proeftuinen handreikingen verwacht.

Wat gaan we nog doen?

Eind januari 2014 heeft De Werkkamer een eerste uitwerking van de taken van het Werkbedrijf en de rol van de regiogemeenten, het UWV en de sociale partners binnen dit werkbedrijf. De verwachting is dat in april 2014 meer duidelijkheid ontstaat over de bevoegdheden van het Werkbedrijf en de financiering. Met deze contouren kunnen we nadere keuzes maken ten aanzien van samenwerking, opschaling en uitvoeringsprocessen.

Verder werken wij aan een beleidsplan 2014 wat op grote lijnen een soort overgang vormt naar een meer middellange beleidslijn die vanaf 2015 van kracht kan gaan. Eén en ander vloeit voort uit een aantal cruciale keuzen (o.a. scenario's i.r.t. Presikhaaf, sociale infrastructuur, tegenprestatie, handhaving) die nu nog niet bekend zijn.

5. Jeugdwet

Wat gaan we lokaal regelen?

- De toegang en toeleiding tot vrijwillige jeugdzorg
- De uitvoering van jeugdzorg, met uitzondering van de gedwongen hulpverlening en de zeer specialistische zorg

Wat gaan we regionaal organiseren?

De gemeente is wettelijk verplicht de volgende zaken regionaal te regelen:

- de gedwongen hulpverlening
- zeer specialistische hulpverlening

Er zijn nog geen concrete afspraken gemaakt over het regionaal organiseren van taken vanwege efficiency maar waarschijnlijk worden ook zaken als 24-uursbereikbaarheid en taken waarvoor een groot werkgebied vereist is regionaal geregeld.

Regionaal zijn reeds afspraken gemaakt over het garanderen van de continuïteit van de hulpverlening in het overgangperiode 2015/16. Deze afspraken zijn vastgelegd in het Transitiearrangement Jeugd (onder het kopje Jeugdwet toegelicht)

Welke kaders zijn vastgesteld?

De gemeenteraad heeft er juni 2012 mee ingestemd om de regionale visie “Zorg voor de jeugd. Visie van de regio Arnhem”, te gebruiken om het beleid voor de jeugdzorg verder uit te werken. (Corsa: 12bw000223 / 12rv000047) In deze visie staan de volgende kaders:

- Uitgaan van eigen verantwoordelijkheid en eigen kracht
- Benutten ondersteuning vanuit sociale netwerk en algemene basisvoorzieningen zoals onderwijs, verenigingen, etc.
- Zoveel mogelijk oplossen in de 1^e lijnszorg
- Vroegsignalering van ernstige problemen en dan snel inzetten specialistische hulp
- Vrije toegang van lichte hulpverlening
- Integrale hulpverlening op basis van een integraal plan
- Regie hulp en ondersteuning zoveel mogelijk bij opvoeders / jongere zelf
- Vrijwillige hulp en gedwongen hulpverlening in samenhang benutten.

In de Sociaal Maatschappelijk Visie heeft de raad later bepaald dat er een integrale toegang komt voor alle leeftijdsgroepen en alle zorgvormen. In de Kaderstellende nota voor de decentralisaties is deze visie verder uitgewerkt. Daarbij wordt niet meer gesproken van één loket maar van een centrale toegangspoort. Deze toegangspoort bestaat uit een netwerk van verschillende (grotendeels al bestaande) ingangen voor de zorg. Daarmee wordt beter aangesloten bij de vindplaatsen van de doelgroepen.

Waar zijn we nu mee bezig?

Op dit moment zijn we bezig met:

- Het voorbereiden van het regionale transformatieagenda jeugd
- Het afbakenen van datgene wat we lokaal oppakken en wat we regionaal regelen uitgaande van het uitgangspunt: lokaal wat lokaal kan, regionaal wat regionaal moet.
- In beeld brengen van de jeugdzorg die nodig zal zijn in 2015, regionaal en lokaal en inschatting van de daarmee gepaard gaande kosten per gemeente. (Inventarisatie door extern bureau)
- Voorbereiden van de beleidsnota of beleidsparagraaf jeugdzorg.
- Meewerken aan lokale (samenlevingsloket en kernteams) en regionale (verwijzen zonder indicatie door kernpartners van het Centrum voor Jeugd en Gezin) proeftuinen.
- Overleg met betrokken organisaties en doelgroepen, regionaal en lokaal. Vanuit jeugd en WMO is gezamenlijk overleg met een vertegenwoordiger van de huisartsen in gang gezet. Lokaal betrekken wij de doelgroepen o.a. de lokale participatieraad, regionaal via

Brigade (ervaringsdeskundigen uit de regio Arnhem)

Wat gaan we nog doen?

- Zodra de wet is vastgesteld, kunnen we starten met de voorbereiding van concrete lokale uitvoeringszaken. Daarbij gebruiken we ondersteuning van de VNG (die ook op de vaststelling van de Jeugdwet wacht). De VNG stelt bv. een modelverordening op, overlegt landelijk met koepels van organisaties waaronder met Landelijke Huisartsenvereniging zodat we lokaal landelijke afspraken kunnen benutten, etc.
- Wij werken de regionale samenwerking concreter uit
- Medio 2014 kunnen we met de ervaring opgedaan in de proeftuinen concrete voorstellen voorbereiden voor de inrichting van de zorg.
- Wij oriënteren ons in de komende periode alvast op de financieringsvormen voor de verschillende soorten van zorg.

6. Passend Onderwijs

Per 1 augustus 2014 gaat 'Passend Onderwijs' in. Leerlingen met een ondersteuningsbehoefte moeten vanaf dat moment zoveel mogelijk binnen het 'reguliere' onderwijs een passend onderwijsaanbod worden gedaan. De regionaal (of landelijk) georganiseerde samenwerkingsverbanden zijn hiervoor verantwoordelijk. Het is wettelijk verplicht dat de samenwerkingsverbanden voor de periode van vier jaar een 'ondersteuningsplan' opstellen, waarin het aangeeft op welke manier het een passend aanbod wil realiseren.

De gemeente staat (onderwijsinhoudelijk) op afstand en heeft geen instemmingsbevoegdheid. Toch raakt de inhoud van het ondersteuningsplan ook de verantwoordelijkheid die de gemeente heeft, bijvoorbeeld voor jeugdzorg, onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer. Om die reden is het eveneens wettelijk verplicht om een 'op overeenstemming gericht overleg' (OOGO) te voeren.

Het OOGO wordt voorbereid door een regionale ambtelijke werkgroep van de zes regiogemeenten (Arnhem, Lingewaard, Renkum, Rheden, Rozendaal en Overbetuwe) en een vertegenwoordiging van de samenwerkingsverbanden. Inmiddels hebben er twee opiniërende bestuurlijke overleggen plaatsgevonden tussen de wethouders (onderwijs en/of jeugdzorg) en de samenwerkingsverbanden.

Voor de maand februari 2014 staan de formele overleggen op de agenda. Wij overleggen dan met de drie samenwerkingsverbanden die in onze regio werkzaam zijn, namelijk:

- Samenwerkingsverband Primair Onderwijs 'PassendWijs'
- Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs 'Regio 25-06'
- Berséba, landelijk reformatorisch samenwerkingsverband Passend onderwijs PO-00-01

Wij zijn met de samenwerkingsverbanden tot de conclusie gekomen dat de regionale ondersteuningsplannen nog erg abstract zijn. Een verdere verdieping is daarom nodig. Om die reden gaan de samenwerkingsverbanden PassendWijs en VO Regio 25-06 werken met jaar- dan wel activiteitenplannen. In deze plannen wordt beschreven wat de samenwerkingsverbanden concreet gaan doen om het dekkende aanbod tot stand te brengen. We hebben op het opiniërende OOGO van 16 januari jl. afgesproken dat er twee keer per jaar een OOGO over de jaar-/activiteitenplannen zal worden gehouden. Ook willen de samenwerkingsverbanden jaarlijks een schriftelijke 'verantwoording' gaan verzorgen

De volgende onderwerpen gaan (minimaal) onderdeel uitmaken van het activiteiten-/jaarplan.

- Aansluiting onderwijszorg en jeugdzorg;
- leerlingenvervoer;
- positie en rol van tussenvoorzieningen;
- relatie/aansluiting primair en voortgezet onderwijs en VO-MBO;
- aanpak thuiszitters en schoolverzuim.

Een belangrijk punt is ook de vraag in hoeverre het aanbod in de regio dekkend is. Daarover konden de samenwerkingsverbanden nu nog geen definitieve uitspraken doen, hoewel zeker het VO al een aardig eind op weg is. De samenwerkingsverbanden hebben toegezegd nog voor de zomervakantie met een kaart te komen waarin de dekking van het aanbod in de regio ook qua geografische spreiding is te zien. Voor een inschatting van de gevolgen voor leerlingenvervoer en onderwijshuisvesting is dat bijzonder nuttig.

De aansluiting tussen leerlingzorg (op school) en jeugdzorg (gemeentel) is een bijzonder punt van aandacht. Het is belangrijk dat zowel de gemeenten als het onderwijs ideeën hebben om beide vormen van zorg met elkaar te verbinden. Op dit moment is de aansluiting leerlingzorg-jeugdzorg nog niet zo gedetailleerd uitgewerkt in de ondersteuningsplannen. We hebben daarom afgesproken dat dit onderwerp ook in het bredere overleg van het sociaal domein wordt geagendeerd. Wij zijn daarnaast op lokaal niveau al oriënterend in gesprek gegaan om een werkbare structuur te vinden om beide vormen van zorg met elkaar te verbinden.

Met het samenwerkingsverband voor het reformatorisch onderwijs hebben we de afspraak gemaakt om een lokaal document toe te voegen aan het (algemene, landelijke) ondersteuningsplan. We gaan tijdens het OOGO vooral in op dit lokale document.

Voor alle samenwerkingsverbanden geldt dat in de fase na de vaststelling van het ondersteuningsplan de concrete acties uitgevoerd zullen gaan worden. voor ons als gemeente is dat het moment om via de OOGO's en de lokale (informele) gesprekken 'de vinger aan de pols te houden' en mee te werken aan een optimale samenwerking ten dienste van onze jongeren. Uiteraard doen we dit ieder vanuit onze eigen verantwoordelijkheid. Voor passend onderwijs zijn en blijven in de eerste plaats de samenwerkingsverbanden en de scholen zelf verantwoordelijk.

Overzicht belangrijke mijlpalen tot en met 1 augustus

Februari 2014	OOGO met samenwerkingsverbanden
Februari-mei 2014	Instemming ouderraden/personeel (schoolintern)
Maart/zomervakantie	Opstellen jaar-/activiteitenplannen
Mei 2014	Ondersteuningsplannen bij onderwijsinspectie
Juni 2014	Inzicht in dekkend aanbod passend onderwijs in de regio
Medio 2014	Eerste contouren jaar-/activiteitenplannen
1 augustus	Inwerkingtreding Passend Onderwijs (ondersteuningsplannen)

7. WMO

Wat gaan we lokaal regelen?

Lokaal organiseren wij de individuele begeleiding (denk aan praktische thuisbegeleiding, woonbegeleiding), ontmoeting, dagbesteding in de wijk/kern, persoonlijke verzorging en kortdurend verblijf (deels), vervoer (deels). **Lokaal organiseren wil niet zeggen dat iedere gemeente voor zich lokaal inkoopt. Zie de regionale notitie 'Van goede Buur naar Partners in het sociaal domein'**

Wat gaan we regionaal organiseren?

Regionaal regelen we de gespecialiseerde begeleiding en dagbesteding, arbeidsmatige dagbesteding/ begeleid werken, kortdurend verblijf (deels), vervoer (deels).

Welke kaders zijn vastgesteld?

Op 21 mei 2013 heeft de raad de lokale sociaal- maatschappelijke visie – een nieuwe relatie tussen gemeente en samenleving (13int00776) vastgesteld. In dit document zijn de (regionale) visie, landelijke trends en de uitdagingen uitgewerkt. Uitgangspunten van de visie zijn: een loket voor alle hulpvragen, een gezin een plan, zorg dichtbij inwoners en maatwerk (budget volgt de inwoner). Op basis van deze uitgangspunten zijn de opdrachten voor de proeftuinen geformuleerd. **In februari neemt de raad een besluit over de kaderstellende nota voor de decentralisaties; uitgangspunten voor een goede ontwikkeling van het sociaal domein aan de raad. Deze kaderstellende nota is een aanscherping van de kaders in de sociaal-maatschappelijke visie en de basis voor de uitwerking van de specifieke beleidskaders van de drie decentralisatiewetten, waaronder de Wmo/AWBZ.**

De vastgestelde visie, de kaderstellende nota en de proeftuinen vormen de basis voor het beleidsplan en de inrichting van de Wmo.

Wat hebben we in 2013 gedaan?

- Uitvoering van drie proeftuinen (zie hoofdstuk 8)
- Doelgroepen van de nieuwe Wmo, (zowel lokaal als regionaal zijn in beeld gebracht (decentralisatiemonitor WMO, WMO kantoor
- Visie op aanbestedings- en subsidiemodellen (behandeling raad op 4 februari 2014)
- Ambtelijke oriëntatie op het vormgeven van de onafhankelijke kwaliteitsrol van Mee Gelderse Poort
- Er is een communicatieplan opgesteld om lokaal de naamsbekendheid van het loket Samenleven te vergroten.
- Start gemaakt met het in beeld brengen van de consequenties van de bezuinigingen op vervoer en inventariseren welke mogelijkheden er zijn
- Afstemmen en betrekken van de participatieraad.

Wat gaan we in 2014 doen?

- In de septembercirculaire (2013) zouden de financiële consequenties van de overgang van de decentralisatietaken AWBZ – WMO gepresenteerd worden. Dit is echter niet gebeurd. De rijksoverheid had vervolgens beloofd dat in oktober 2013 het macrobudget WMO bekend gemaakt zou worden, inclusief een verdeling per individuele gemeente. De discussie rond het taakveld persoonlijke verzorging gooide echter roet in het eten. In de decembercirculaire wordt een aankondiging gedaan dat het *binnenkort* alsnog geschiedt, op basis van een historisch model. Ook hier geldt dat er vanaf 2016 geleidelijk een objectief verdeelmodel komt.
- In 2014 bereiden we de inrichting van de zorg voor. Dit mede op basis van de ervaring opgedaan in de proeftuinen.

- We gaan het loket Samenleven inrichten. De basis is gelegd in de proeftuin Toegang & Arrangementen
- We gaan het concept kernteams in twee andere kernen in de gemeente uitrollen. De basis is gelegd in de proeftuin Kernteams
- We gaan met lokale partijen vraag en aanbod (zowel individuele als algemene/collectieve voorzieningen) in beeld brengen en kijken waar een mismatch is. De basis is gelegd in de proeftuin Arbeidsparticipatie & Meedoen
- Uitwerken van de verschillende vormen van financiering (zorg in natura, persoonsgebonden budget)
- Vormgeven van een onafhankelijke kwaliteitsrol (op klantniveau toetsen of de geboden dienstverlening kwalitatief op orde is: m.a.w. heeft de inwoner ontvangen wat hij nodig had?)
- Deelnemen aan een regionale proeftuin doelgroepenvervoer
- Deelnemen in een werkgroep Huishoudelijke hulp. Welke mogelijkheden zijn er met het oog op de kanteling en de bezuinigingen
- Vormgeven van cliëntondersteuning
- Afstemmen en betrekken van de participatieraad.
- Uitwerken van het opdrachtgeverschap (incl. aanbestedingsproces), verantwoording, monitoring, inrichten administratieve organisatie, kwaliteit en ICT.
- Zodra de wet is vastgesteld, kunnen we starten met de voorbereiding van concrete lokale uitvoeringszaken en werkprocessen inrichten (verordeningen, beleidsregels, beschikkingen, registratie)
- In de tweede helft van 2014 ontvangen we de gegevens van de inwoners die naar de gemeenten overkomen. Deze inwoners moeten gesproken worden. Afhankelijk van het overgangsrecht ontvangen zij al dan niet een nieuw aanbod.
- Vormgeven maatwerkvoorziening Huishoudelijke hulp
- Vormgeven maatwerkvoorziening chronisch zieken en gehandicapten
- Wij werken de regionale samenwerking concreter uit

8. Proeftuinen

Eén van de eerste domeinoverstijgende regionale deelprojecten was en is de werkgroep proeftuinen. Het idee voor deze werkgroep ontstond toen de verschillende gemeentes plannen maakten voor het experimenteren met nieuwe wijzen van uitvoering van taken. Omdat de taken nieuw zijn voor de gemeenten is het wiel nog niet uitgevonden. Door bij elkaar in de keuken te kijken hoef je als gemeente niet alles zelf uit te proberen, maar kun je ook leren van de ervaringen van andere gemeenten.

Elke gemeente heeft een aantal proeftuinen ingebracht, die regionaal gevolgd en geëvalueerd worden. Ook zijn er proeftuinen van samenwerkingsverbanden van zorgaanbieders ingebracht. De proeftuinen vinden plaats binnen acht clusters:

1. Sociale wijkteams
2. Arbeid en participatie
3. Zelfredzaamheidsprofielen
4. Inzet informele ondersteuning
5. Sterke samenleving
6. Inclusief werken
7. Cliëntparticipatie
8. Verbinding 2e, 1e en 0e lijn

Onze gemeente heeft drie lokale proeftuinen ingebracht.

1. Toegang & Arrangementen
2. Kernteams Elst-Noord en Herveld-Andelst
3. Arbeidsparticipatie en meedoen

Proeftuin 1: Toegang & Arrangementen

Doel:

Het doel van de proeftuin is één loket voor de gemeente voor indicatiestelling.

1. Aanbieders en ketenpartners worden meegenomen in onze gekantelde gesprekken en indicatiestellingen.
2. Wmo consulenten worden bekend met de intakes van de aanbieders en met de problematiek van de nieuwe cliëntgroepen die begeleiding ontvangen.
3. de werkbaarheid van de zelfredzaamheidsmatrix en cliëntprofielen onderzoeken

Beschrijving

De proeftuin omvat proefdraaien op de inrichting van de toegang tot zorg en ondersteuning, met als uitgangspunt de 1 loket gedachte. De proeftuin omvat tevens het maken van zogenaamde arrangementen. Dit heeft als uiteindelijk doel te komen tot een samenhangend arrangement/aanbod van zorg en ondersteuning.

Met wie werken we samen in deze proeftuin?

- Buurtzorg
- St. samen zorgen
- MEE
- Participatieraad
- RIBW
- Driestroom
- Philadelphia
- STMG
- Meldpunt STUW
- Q-consult

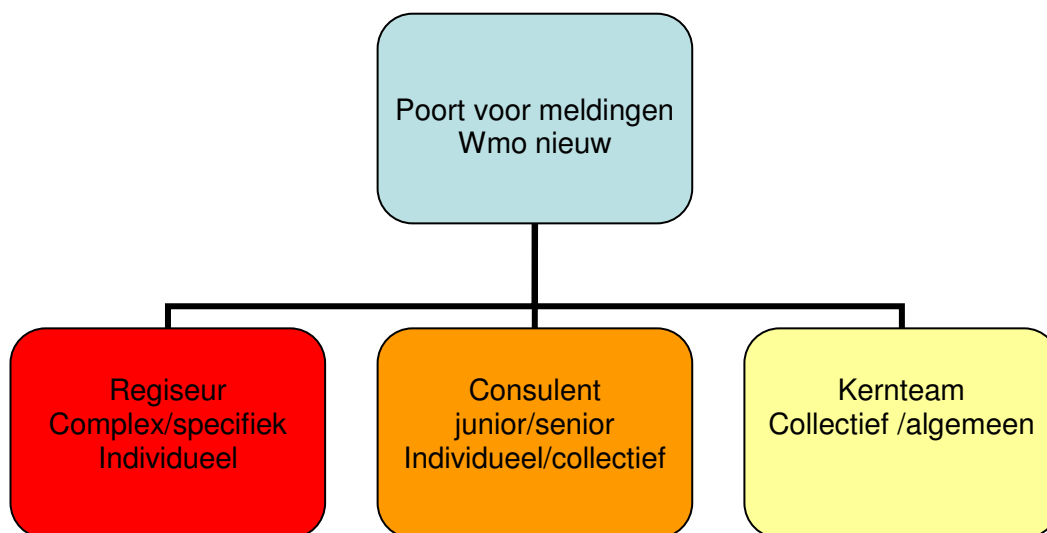
Ook partijen uit de jeugdzorg zullen onderdeel worden van deze proeftuin.

Stand van zaken

- Er is een projectgroep (PG) en een uitvoeringsgroep (UG) gevormd;
- PG is 3x bij elkaar geweest, UG is 3x bij elkaar geweest;
- Er zijn 29 huisbezoeken gedaan door Wmo consultant van de gemeente samen met consulenten/intakers van de zorgaanbieders (o.a. STMG, Driestroom, RIBW, Buurtzorg);
- Er is gebruik gemaakt van de zelfredzaamheid matrix;
- Het plan van aanpak is half augustus aangescherpt op haalbaarheid. Er is nu concreet geformuleerd wat we hebben gerealiseerd op 1 januari 2014 (doelen en indicatoren). De aangescherpte doelen voor deze proeftuin zijn:

Er is een functieomschrijving opgesteld voor de nieuwe (regie)functie;
Er ligt een voorstel waaraan het diagnostisch instrument moet voldoen.

Uit de proeftuin blijkt dat er onderscheid in intake moet komen op basis van de complexiteit van de vraag. Er zullen dus verschillende intake niveaus komen. Daarvoor zijn ook verschillende expertise niveaus nodig.

Zowel de poortfunctie als de regisseur en keukentafelgespreksleiders zullen in het voorstel voor de inrichting gemeenteambtenaren zijn. Dit met het oog op de nieuwe “gekantelde” aanpak zoals in de lokale sociaal maatschappelijke visie is omschreven.

Het maken van arrangementen start eind september 2013. Er is een start gemaakt met de zelfredzaamheidsprofielen naast de rapportages te leggen van de daadwerkelijke inwoners die hulp ontvangen. Er worden door de gemeente en andere instanties zoals RIBW, STMG, Driestroom en Buurtzorg keukentafelgesprekken gevoerd, waaruit schaduwarrangementen (toekomstige werkwijze) worden opgesteld. Dit naast de huidige werkwijze die nog wordt gehanteerd onder de AWBZ. Hiervan is de verwachting dat een beeld gevormd kan worden over de soorten te vormen arrangementen en de individuele ondersteuningsvormen.

Wanneer resultaat?

De proeftuin in Overbetuwe is een voorbereiding op 1 januari 2015 wanneer de nieuwe doelgroepen uit de AWBZ worden overgeheveld. Er zijn op onderdelen al aanpassingen gedaan in het bestaande Wmo-loket. Zo is er al een integraal loket gemaakt van Wwb/Wmo en dat heeft ook al een nieuwe naam “loket Samenleven”.

In december 2013 neemt de gemeenteraad een besluit over de eerste stappen van de decentralisaties (de zogenaamde transitie). Dat betekent dat rond oktober 2013 de proeftuin

informatie moet opleveren over de ontwikkeling van de gekozen indicatoren. Een eerste (tussen)rapportage (eind oktober 2013) kunnen wij gebruiken bij die besluitvorming over de keuzen en kaders voor de transitie/transformatie. Doorloop van de proeftuin in 2014 kan worden overwogen met het oog op het doorontwikkelen van kennis met het oog op de transformatie van het sociale domein (de innovatie op langere termijn).

Wat is er in 2013 bereikt

Ervaringen in 2013:

- De proeftuin wijst uit dat voor goede toeleiding naar ondersteuning bij de gemeente een “meldingenpoort” ingericht moet worden. Voor alle inwoners met een vraag aangaande participatie en zelfredzaamheid op het gebied van werk en inkomen, (jeugd)zorg en welzijn geldt dat zij zich kunnen melden via deze poort.
- Binnen de poort functioneert de medewerker als een doorverwijzer naar kernteam, keukentafelgesprek of specialistisch team. De medewerker heeft ook een advies en informatie functie. Bij alle contacten staat de vraag centraal hoe de inwoner hulpvragen middels inzet van de eigen kracht en het eigen netwerk kan oplossen,
- Voor alle hulpvragen is er een gemeentelijke toegang waar een uitgekilde versie van de Zelfredzaamheidsmatrix als leidraad voor doorgeleiden kan worden gebruikt.
- De toegang aan de poort kent een digitale, telefonische en fysieke vorm voor het doen van meldingen door een inwoner. Er kunnen ook meldingen worden gedaan door behandelaars, familieleden en samenwerkingspartners (denk in dit verband aan behandelaars en aanbieders van zorg en ondersteuning).
- Via deze toegang wordt uitvoering gegeven aan het herkennen en goed doorgeleiden van de inwoner. Er zal aan de poort een scheiding worden gemaakt tussen de ernst van de vraag om ondersteuning waaruit moet blijken welke hulpvragen er zijn. Is er sprake van een eenvoudige problematiek dan worden inwoners snel met een sociaal kernteam in contact gebracht. Is sprake van een complexe problematiek of zijn er zaken onduidelijk, dan wordt een huisbezoek georganiseerd. Uit de proeffase 1 b moet nog blijken of de poort ook eventueel als menselijke “eigen kracht wijzer” kan worden ingericht.

De aangescherpte doelen voor de proeftuin in 2013 waren:

1. Er is een functieomschrijving opgesteld voor de nieuwe (regie)functie;
2. Er ligt een voorstel waaraan het diagnostisch instrument moet voldoen.

Ad. 1 In 2013 is fase 1a (Consulenten bezoeken klanten samen met zorgaanbieders) en fase 1b (Proef draaien op de "Poort") afgerond. Hieruit kan geconcludeerd worden dat het eerste gesprek gevoerd dient te worden door een professionele generalist. Hij moet een al dan niet complexe vraag kunnen herkennen en doorleiden naar de juiste gesprekspartner. Op basis van ervaringen met deze fase is in beeld gebracht welke functies in het loket Samenleven nodig zijn en welke competenties bij deze functies horen.

Ad. 2 Uit de opgedane ervaringen in 2013 kan worden vastgesteld welke intake-instrumenten kunnen worden ingezet aan de poort maar ook later bij het opstellen van een plan met de inwoner. De regionaal ontwikkelde profielen door HHM (zie Nieuw classificatiemodel voor zelfredzaamheid - Bureau HHM) zijn niet bruikbaar als intake instrument maar kunnen dienen als leidraad bij het bepalen van bekostiging van een arrangement.

Bijstelling op basis van ervaringen in 2013

Bij de start van de proeftuin gingen we uit van ‘één loket voor alle hulpvragen’. Op basis van ervaringen is dit aangepast naar ‘een toegangspoort voor ondersteuning op alle leefgebieden’. We willen toewerken naar een samenhangend netwerk van diverse loketten. Met deze bijstelling is de poort verbreed. Dit heeft consequenties voor de inrichting van het loket Samenleven. Deze wijziging is meegenomen in de proeftuin. Het op te stellen implementatieplan houdt hier rekening mee.

Doelen voor 2014

- Realiseren van fase 2 van de proeftuin.
 - o Fase 2a: Op basis van verslagen uit de eerste fase wordt een hypothetisch aanbod/arrangement samengesteld. Dit met het doel om door samenwerking in het gemeentelijk loket met partners te komen tot een integraal arrangement voor zorg en ondersteuning. Fase 2a loopt en is naar verwachting eind januari 2014 afgerond.
 - o Fase 2b: Opstellen van een implementatieplan voor de inrichting van de toegang, waaronder het loket Samenleven. Hierin worden indicatoren en mijlpalen opgenomen (gereed half februari). Op basis van het implementatieplan wordt het loket Samenleven ingericht (gereed 31 december 2014). Volgende twee doelen staan centraal:
 - De poortfunctie brengt de situatie van de inwoner in beeld en verwijst hem naar de persoon die in de juiste ondersteuning kan voorzien. 'Het kastje naar de muur effect' wordt hiermee voorkomen.
 - De poortfunctie is in staat om de 'eigen kracht' van de inwoner naar boven te halen. Dit zal gestalte krijgen in de proeftuin fase 1b.
- Toepassen van de effectencalculator op enkele cases waar een eigenkrachtconferentie ingezet wordt. Hierdoor kan op individueel niveau onderzocht worden wat het stimuleren van de eigen kracht oplevert (effect voor de inwoner en uit het oogpunt van kostenbesparing op zorg).

Met wie werken we samen

De proeftuin bestaat uit een projectgroep en een uitvoeringsgroep. De projectgroep bestaat uit: Buurtzorg, St. samen zorgen (niet actief maar wel volgen), MEE, Participatieraad, RIBW, Driestroom, Philadelphia, STMG, Meldpunt, STUW, SIZA dorpgroep, Q-consult, Beleidsmedewerker, teammanager Z&I. De uitvoeringsgroep bestaat uit consultants Wmo van de gemeente, begeleiders en diverse uitvoerenden van thuiszorgorganisaties.

Stand van zaken

Momenteel wordt samen met Q consult een implementatieplan opgesteld.

Resultaat op 31 december 2014

- In mei 2014 vindt een tussenevaluatie plaats en in oktober 2014 een eindevaluatie. Dit op basis van de gestelde indicatoren en mijlpalen.
- Op 31 december 2014 is het loket Samenleven ingericht.

Proeftuin 2: Kernteams

Doel

1. Duidelijk krijgen hoe in de kernen eenvoudige vormen van begeleiding, dagbesteding en thuiszorg beschikbaar komen door nieuwe samenwerkingsvormen van formele zorg, informele zorg en welzijnswerk in te richten;
2. op kernniveau teams die arrangementen bijhouden die gemeente en inwoner hebben afgesproken. Hierbij hoort ook een huisbezoek bij kwetsbare inwoners die nog niet de weg naar het WMO loket hebben gevonden.

Beschrijving

De gemeente wil kernteams opstellen waar formele en informele zorg samen optrekken. Zij zien toe op de arrangementen in de gemeente.

Met wie werken we samen in deze proeftuin?

Op 1 september jl. zijn er 2 kernteams geïnstalleerd. De werkgroepen die het plan van aanpak hebben opgesteld zijn inmiddels opgeheven.

Kernteam Herveld-Andelst (KTHA):

1. Meldpunt vrijwillige thuishulp/steunpunt mantelzorg)
2. Dorpsraad Herveld-Andelst)
3. Stichting Samen Zorgen
4. Stuw
5. Kwartiermaker

Kernteam Elst Noord (KTEN)

1. Participatieraad
2. Wijkplatform
3. STMG
4. Driestroom
5. Kwartiermaker

Wat is er bereikt in 2013

Medio 2013 werden, voor de ontwikkelfase van de kernteams, concrete doelstellingen geformuleerd voor de proeftuin Kernteams. Hieronder staan de doelstellingen en de mate waarin deze gerealiseerd waren op 31 december 2013.

I. De organisaties van inwoners doen op dorps- en wijkniveau mee aan de ontwikkeling van de proeftuin kernteams.

Doel gerealiseerd. De dorpsraad in Herveld-Andelst en het Wijkplatform Elst Noord deden mee aan het kernteam ontwikkeling en de verschillende ateliers om te komen tot een organisatiestructuur en werkwijze voor de kernteams vanaf 1 januari 2014. Daarnaast deden organisaties van inwoners zoals Tifa, Stichting thuis sterven, organisaties voor thuiszorg en mantelzorg, sportverenigingen, de participatieraad en individuele inwoners mee aan werkateliers en raadplegingsbijeenkomsten over kernteams.

Bij de selectie van de leden voor de sociale kernteams waren de dorpsraad en het wijkplatform Elst Noord betrokken en nu de teams operationeel zijn doen bij het vrijwilligerswerk en de gemeenschap betrokken inwoners mee in de kernteams.

II. Er zijn op 1-1-2014 twee op kernen afgestemde kernteams operationeel

Doel gerealiseerd. Op 18 december installeerde wethouder Gera Koopmans twee sociale kernteams. In het team van Herveld Andelst zitten 3 professionals en 1 inwoners (er is nog een vacature voor een inwoner) en in het team van Elst Noord zitten 3 professionals en 2 inwoners. De teams hebben vanaf 6 januari twee keer per week inlooppreekuur en zijn telefonisch en per mail de hele week bereikbaar voor inwoners die ondersteuning willen bij welzijn (jeugd)zorg, wonen en werk.

Rond elk team is een netwerk van organisaties die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van ondersteuning, begeleiding en hulpverlening. Het kernteam komt maandelijks met het netwerk bijeen.

III. Er is een werkwijze en organisatiestructuur beschreven. De volgende aspecten krijgen o.a. daar een plek;

- a. profiel van de kernteammedewerker,
- b. organisatievorm binnenschil en buitenschil
- c. vooruitblik naar 2015
- d. mandaat van de leden is geregeld,
- e. verantwoording verantwoordelijkheden zijn geregeld.

Doel gerealiseerd.

Er is een document genaamd 'Sociale kernteams in Overbetuwe in de Proeftuin' waarin alle bovengenoemde beschreven staan en waarin ook de werkwijze beschreven staat. Het document is vastgesteld door het college van B&W op 17 december 2013.

Er is een getekende overeenkomst tussen gemeente en een aantal organisaties voor zorg en welzijn die een of meer van hun medewerkers voor 12 uur per week hebben vrijgemaakt om onafhankelijk te opereren in de sociale kernteams.

Er is een profiel voor medewerkers opgesteld (zowel professionals als vrijwilligers) waarin ervaring en competenties opgenomen zijn. Het profiel is gebruikt om de selectieprocedure uit te voeren om medewerkers te selecteren voor de teams.

IV. Er is droog geoefend met nieuwe aanvragen en schaduwarrangementen.

Doel nog onvoldoende gerealiseerd. Tijdens de ontwerpfase is, in het kader van het opstellen van de voorlopige werkwijze, geoefend met twee aanvragen om zo te komen tot schaduwarrangementen. In 2014 zullen minimaal 6 schaduwarrangementen opgesteld worden.

Bijstelling op basis van ervaringen in 2013

Oorspronkelijk was er sprake van om al in het najaar met de uitvoering van de teams te beginnen. Dat bleek niet haalbaar. De teams zijn vanaf 6 januari 2014 operationeel. Voortschrijdend inzicht leidt tot de gedachte dat de teams de toeleiding naar welzijn, zorg, werk en wonen in overleg met de inwoner concreet invullen en regie houden op arrangementen. De gemeente neemt nadrukkelijk een regierol wat het nodig maakt om regisseurs vanuit de gemeente toe te voegen aan de teams.

Doelen 2014

De algemene doelen van de kernteams zijn:

- het stimuleren van algemene, collectieve- en preventieve voorzieningen en activiteiten en de toegankelijkheid daarvan voor maatschappelijke doelgroepen;
- het vergroten van de participatie van inwoners bij de lokale samenleving;
- het vergroten van de zelf- en samenredzaamheid van inwoners;
- het bevorderen van de gezondheid en het welzijn van inwoners;
- het vergroten van de informele ondersteuning en het verminderen van de formele ondersteuning;
- het verminderen van het beroep dat inwoners doen op de individuele voorzieningen en activiteiten uit de Wmo, AWBZ, Jeugdwet en Participatiewet.

Specifiek doel van de kernteams tot 1 januari 2015 is het ontwikkelen van een werkwijze die, op het niveau van de kernen, uitvoering geeft aan de bestaande én de nieuwe taken en verantwoordelijkheden van de gemeente Overbetuwe na invoering van de decentralisaties Awbz-Wmo, Jeugdwet en Participatiewet.

Het resultaat is een actuele beschrijving van de werkwijze en organisatiestructuur van de Kernteams.

Met wie werken we samen?

Voor het functioneren van de kernteams is er een samenwerkingsovereenkomst met RIBW, STUW Welzijn, STMG, De Driestroom en Stichting Samen Zorgen.

Elk team heeft een inventarisatie gemaakt van informele en formele organisaties waar zij in de uitvoering mee samenwerkt. Het gaat om organisaties voor welzijn, begeleiding, zorg, jeugdzorg, onderwijs, zingeving/religie en werk. Het zijn organisaties die op lokaal niveau van belang zijn.

Stand van zaken

- Er zijn 2 sociale kernteams
- In een team is nog een vacature voor een inwoner
- Er is een kwartiermaker die voorlopig de rol van gemeentelijk regisseur op zich neemt
- Er is budget voor werkbudget, scholing, de kwartiermaker, een regisseur en secretariële ondersteuning.
- Bewoners van Herveld-Andelst en Elst-Noord zijn geïnformeerd over de kernteams.
- De afstemming met nieuw beleid in het kader van de decentralisaties en met de andere proeftuinen verdient aandacht.

Resultaten op 31 december 2014

- De ontwikkelagenda van het sociaal kernteam is uitgewerkt. De resultaten zijn gebruikt voor het opstellen van een de werkwijze en organisatiestructuur voor de teams die is vastgelegd in een actuele beschrijving.
- Er is politieke besluitvorming over de werkwijze van sociale kernteams als de nieuwe werkwijze die uitvoering geeft aan de bestaande én de nieuwe taken en verantwoordelijkheden van de gemeente Overbetuwe na invoering van de decentralisaties Awbz-Wmo, Jeugdwet en Participatiewet.
- Er is een registratie van alle vragen en aanmeldingen die bij de beide teams zijn binnengekomen en de wijze waarop die zijn afgehandeld.
- Elk team stelt 30 schaduwarrangementen op voor ingebrachte casussen.

Proeftuin 3: Arbeidsparticipatie en meedoen

Doel

Het doel van de proeftuin “arbeidsparticipatie en meedoen” is door de realisatie van werk en dagbesteding op het niveau van de kernen/dorpen

- de zelfredzaamheid van de inwoners vergroten
- de sociale cohesie binnen de gemeente bevorderen .

Beschrijving

Een van de kernen/dorpen van de gemeente Overbetuwe (gekozen is voor Heteren) wordt letterlijk een proeftuin. Na een grondige inventarisatie van vraag, aanbod en bemiddeling/matching op diverse gebieden van participeren en meedoen (zowel professionele als vrijwilligersorganisaties, maar ook verenigingen en maatschappelijke instellingen) zal één “werkorganisatie” worden geformeerd. Deze werkorganisatie gaat bestaande voorzieningen bundelen tot één samenhangend geheel van het totale aanbod in de kern/dorp, afgestemd op de vraag, wat leidt tot een hoger rendement op maatschappelijke investeringen.

De doelgroep van de proeftuin is alle inwoners van de kern die op grond van hun uitkering of voorziening de plicht hebben tot of het recht hebben op meedoen en participeren. Meedoen en participeren wordt in de proeftuin in de meest ruime zin geïnterpreteerd. Het gaat om het volledige gebied van niet-arbeidsmatige dagbesteding tot en met regulier betaald werk. In het aanbod van activiteiten worden de werkzaamheden die in opdracht van de gemeente moeten worden uitgevoerd en nu nog worden aanbesteed nadrukkelijk meegenomen, zoals bijvoorbeeld de werkzaamheden in het groen, facilitaire zaken maar ook de Wmo-taken etc.

Met wie werken we samen in deze proeftuin?

De projectorganisatie bestaat uit:

- Driestroom
- Naar Huus Toe
- Participatieraad Overbetuwe

- Samen Zorgen
- Stuw
- Plurijn
- Presikhaaf Bedrijven
- Gemeente Overbetuwe

Naast bovengenoemde projectorganisatie is een klankbordgroep geformeerd, bestaande uit (tot nu toe):

- Salus Gelria
- OG Heldring Zetten

De werkplaats van de HAN vervult in de proeftuin een belangrijke rol in de inventarisatie van vraag en aanbod.

Stand van zaken

- Er is een projectteam geformeerd dat bestaat uit zorgaanbieders (2 pers.), de welzijnsorganisatie (1), het werkvoorzieningschap(1), de gemeente (2) en de participatieraad (1);
- Sinds april 2013 komt het projectteam onder voorzitterschap van de afgevaardigde van het werkvoorzieningschap tweewekelijks bijeen;
- De afgelopen maanden hebben we met de deelnemers aan de proeftuin in beeld gebracht wat er op 1 januari 2014 gerealiseerd is. De aangescherpte doelen voor deze proeftuin zijn:
 - In Heteren is de huidige situatie bekend ofwel de nulmeting is gedaan.
 - vraag/behoefte
 - aanbod
 - het is inzichtelijk in hoeverre vraag/ behoefte en aanbod op elkaar aansluiten
 - De aanzet tot een werkvorm/organisatievorm is bekend
- Deelnemers aan de projectgroep leveren relevante informatie aan ter voorbereiding op nadere acties die uit het plan van aanpak voortvloeien;
- De Hogeschool Arnhem-Nijmegen is aangesloten bij de proeftuin om veldwerk te verrichten bij het vergaren van relevante informatie over de doelgroep;
- Er is een digitale structuur opgezet waarbinnen deelnemers aan de projectgroep eenvoudig informatie kunnen uitwisselen en in co-productie kunnen produceren.

Wanneer resultaat?

In december 2013 neemt de gemeenteraad een besluit over de eerste stappen van de decentralisaties (de zogenaamde transitie). Dat betekent dat rond oktober 2013 de proeftuin informatie moet opleveren over de ontwikkeling van de gekozen indicatoren. Een eerste (tussen)rapportage (eind oktober 2013) kunnen wij gebruiken bij die besluitvorming over de keuzen en kaders voor de transitie/transformatie. Doorloop van de proeftuin in 2014 kan worden overwogen met het oog op het doorontwikkelen van kennis met het oog op de transformatie van het sociale domein (de innovatie op langere termijn).

Wat is er in 2013 bereikt:

In april 2013 zijn de volgende doelen geformuleerd:

- In Heteren is de huidige situatie bekend ofwel de nulmeting is gedaan naar:
 - de vraag/behoefte
 - het aanbod
 - het is inzichtelijk in hoeverre vraag/behoefte en aanbod op elkaar aansluiten
- De aanzet tot een werkvorm/organisatievorm is bekend

Vraag en aanbod zijn in 2013 in beeld gebracht. Dit kostte meer tijd dan gepland. Het matchen van vraag en aanbod en het analyseren van de verschillen vindt plaats in het eerste kwartaal van 2014.

Eventuele bijstelling op basis van ervaringen in 2013

In het laatste kwartaal van 2013 heeft ook de uitvoeringsorganisatie op de agenda gestaan. Het was op dat moment nog niet opportuun om daar concreter uitspraken over te doen behalve over de werkvorm. Dit vooral omdat er nog veel onduidelijkheid bestond over de invulling van de 'toegang' en de kernpunten. Het projectteam heeft vastgesteld welke vier zaken er in ieder geval geregeld dienen te worden om tot een optimale afstemming tussen vraag en aanbod te komen. Dit los van locatie, mensen en middelen.

- 1) Toegankelijkheid van het aanbod voor de inwoners (eigen kracht)
- 2) Professionele vraag en aanbod bemiddeling i.h.k.v. de arrangementen
- 3) Actualisatie (vraag en aanbod) en onderhoud van het aanbod
- 4) Klantvolgsysteem

Dit pakken we in 2014 verder op.

Wat is er in 2013 gebeurd:

- Studenten van de Hogeschool Arnhem-Nijmegen hebben een vraagpatronenonderzoek gedaan naar de mogelijkheden van actieve deelname aan werk en dagactiviteiten voor en door inwoners van de gemeente Overbetuwe.
- De welzijnsorganisatie Stuw heeft in opdracht van de projectgroep onderzoek gedaan naar het aanbod bij verenigingen en organisaties op het vlak van welzijn, zorg en wonen (stakeholders) om de vraag en aanbodzijde inzichtelijk te maken.
- Bij de inwoners is een internetenquête afgenomen om zicht te krijgen op de vraag naar participatiemogelijkheden. Hierop hebben 54 mensen gereageerd. Daarnaast zijn er ook nog twaalf mensen geïnterviewd.
- Alle ondernemers in Heteren zijn apart benaderd net als de stakeholders.
- De aantallen van de verschillende klantgroepen zijn in beeld gebracht. Denk hierbij aan het aantal WWB'ers, Wmo-klanten, Wajongers, Wsw'ers en AWBZ-klanten. Dit om in beeld te krijgen met wie we te maken krijgen en welk volume van bepaalde vraag en aanbod we kunnen verwachten.
- Een aantal leden van de proeftuin heeft een bijeenkomst met de Dorpsraad Heteren en enkele kerkelijke organisaties bijgewoond om daar informatie uit te wisselen.
- In september is er een nieuwsbrief over de proeftuin bezorgd bij alle inwoners van Heteren om hen te wijzen op de proeftuin, het onderzoek dat er stond aan te komen en om hen alvast (nogmaals) te informeren over de te verwachten gevolgen van de aanstaande decentralisaties

De bevindingen van deze acties worden in het eerste kwartaal van 2014 gepresenteerd.

Doelen voor 2014

- Vraag en aanbod zijn niet statisch. In 2014 wordt opnieuw informatie met alle stakeholders uitgewisseld om vraag en aanbod nog uitgebreider in beeld te krijgen.
- Op basis van de analyse in Heteren wordt duidelijk waar de hiaten in vraag en aanbod zitten en welke mogelijkheden er zijn om dit met collectieve en algemene voorzieningen in te vullen
- Studenten van de Hogeschool Arnhem-Nijmegen zullen vervolgonderzoek doen, o.a. naar verwachtingen die inwoners hebben ten aanzien van kernpunten.
- Indicatoren en mijlpalen worden opgesteld (gereed half februari)
- Met behulp van de effectencalculator drie cases behandelen met het doel te achterhalen of de aanpak in de proeftuin leidt tot een beter resultaat bij de inwoner en of de nieuwe aanpak tot lagere kosten leidt.

- Uitrol van de proeftuin over andere kernen in Overbetuwe. De blauwdruk van Heteren vormt de basis.
- Vormgeven van de uitvoeringsorganisatie.

Met wie werken we samen

Na enkele wisselingen in het begin, heeft het projectteam al snel een definitieve samenstelling gevonden. Het projectteam bestaat uit: Presikhaaf bedrijven (voorzitter), De Stuw, De Driestroom, Pluryn, Naar Huus Toe, Stichting Samen Zorgen, de gemeente Overbetuwe-> 3 beleidsmedewerkers van het team beleidsrealisatie en een communicatiemedewerker. Gedurende het laatste kwartaal van 2013 is het projectteam uitgebreid met de gemeentelijke contactpersoon van de dorpsraad Heteren en iemand van de afdeling communicatie. Het projectteam komt 2 wekelijks bijeen. De uitrol over de andere kernen kan tot gevolg hebben dat de samenstelling van de projectgroep verandert.

Resultaat op 31 december 2014

In mei 2014 vindt een tussenevaluatie plaats en in oktober 2014 een eindevaluatie. Dit op basis van de gestelde indicatoren en mijlpalen.

9. Kaderstellende nota

In februari 2014 is de Kaderstellende nota voor de drie decentralisaties vastgesteld door de gemeenteraad . Deze nota is een onderdeel van co-creatieproces dat wij gezamenlijk met inwoners en instellingen uitvoeren. De afgelopen tijd hebben wij voornamelijk gebruikt om elkaar te leren kennen, gezamenlijk de opgaven te verkennen en op verschillende terreinen samen te oefenen. De contouren voor de inrichting van een nieuw stelsel voor maatschappelijke ondersteuning hebben zich hierdoor uitgekristalliseerd. De tijd is nu aangebroken om door te pakken en te zorgen dat onze Overbetuwse samenleving, maar ook de gemeentelijke organisatie, klaar is om op 1 januari 2015 de taken over te nemen.

In de tweede helft van 2014 volgt een integraal beleidsplan voor de decentralisaties. In het beleidsplan doen wij voorstellen voor de inrichting van het totale proces dat onze inwoners vanaf de eerste hulpvraag doorlopen en alles wat daar aan organisatie, infrastructuur en financiering bij komt kijken.

10. Inrichten uitvoering

De bedrijfsvoeringsaspecten die uitgewerkt moeten worden zijn in beeld gebracht. Vanwege de veelheid, de complexiteit en de tijdsdruk pakken we regionaal op waar dat voordeel biedt. De tijdsdruk kan tot gevolg hebben dat we soms sterker inzetten op de transitie dan op de transformatie. Als we dan op 1 januari 2015 het stelsel in de steigers hebben, kunnen we de taken overnemen en de transformatie verder uitrollen.

10.1 Inkoop en aanbesteding

Lokaal

In de veegraad van februari 2014 is de visie op subsidiëren en aanbesteden vastgesteld. Hiermee hebben we nieuwe instrumenten in handen om te sturen via de wijze waarop we producten en diensten in het sociale domein verwerven. De keuze voor een methode is afhankelijk van de het resultaat dat we willen bereiken.

De implementatie richt zich op twee elementen: inkoop en het inrichten van contractbeheer.

Inkoop

Regionaal zijn we bezig afspraken te maken over een centrale aansturing van de inkoop en contractering door de gemeente Arnhem voor de periode tot maximaal 1 januari 2017. Het uitgangspunt van centrale sturing zoals die nu is voorgesteld door de gemeente Arnhem heeft tot doel om te zorgen dat op tijd en met kwaliteit de verwerving en monitoring van de regionale taken in de decentralisaties worden verricht. Het resultaat is een contractering met aanbiedende partijen die op inhoud voor alle gemeenten vergelijkbaar is maar qua volume en uitvoeringspraktijk kan variëren.

Er zijn op hoofdlijnen 2 contractvormen zijn:

- a. contractering op inhoud en volume, zeker daar waar volume-afspraken wettelijk of per overeenkomst zijn vastgesteld; denk hierbij aan het RTA-jeugd, de overgangsbepalingen in de wet, de decentralisatie van Beschermd Wonen etc.
- b. contractering op inhoud in de vorm van raamovereenkomsten waarbij volume per gemeente kan worden vastgesteld; vergelijkbaar met het huidige contractering voor de hulp bij het huishouden.

Dit biedt ons de tijd om onze eigen vormen van subsidiëren en aanbesteden verder uit te werken en hierover gespreken te voeren met de aanbieders.

Contractbeheer

De omvang van het aantal subsidies en aanbestedingen in het sociale domein neemt na 1 januari 2015 dusdanig toe, dat we onze interne organisatie hierop anders moeten inrichten. Wat dit betekent en hoe wij dit vorm willen geven zijn wij nu aan het uitwerken als vervolg op de 'Visienota subsidiëren en aanbesteden'.

Regionaal

In de door het college op 18 maart vastgestelde notitie *“Naar een stevige strategische alliantie in het sociale domein”* is duidelijk gemaakt welke voorzieningen we lokaal en welke we regionaal gaan inkopen. De afweging lokaal of regionaal is gebaseerd op een aantal duidelijke criteria. In volgorde van aflopend belang, zijn de volgende criteria gehanteerd:

- wettelijk verplicht;
- regionaal overeengekomen verplichtingen (RTA, uitvoering taken bestaande GR-en);
- benodigde kennis en infrastructuur op het sociale domein is lokaal niet aanwezig;
- alleen doelmatig in te kopen op regionale niveau (voldoende aantallen tegen marktconforme tarieven);

- regionaal niveau nodig voor het beheersen van risico's (veiligheid, financieel);
- regionale positionering van de gemeenten noodzakelijk ten opzichte van regionale aanbieders;
- de mogelijkheden om lokaal maatwerk te realiseren.
- regionaal is alles wat gaat over gezamenlijk inkopen (TRA en raamovereenkomsten met maatwerk).

Er is een tabel gemaakt voor de indeling van voorzieningen naar de niveaus:

a) Regionale voorzieningen, die regionaal worden verworven en gemonitord, zo mogelijk lokaal worden uitgevoerd, en lokaal of regionaal worden bekostigd. Dit laatste moet nog worden uitgewerkt.

b) Voorzieningen die we wettelijk verplicht zijn regionaal dan wel bovenregionaal op te pakken en die dus ook (boven)regionaal worden verworven, gemonitord, uitgevoerd en bekostigd.

In aansluiting hierop is in de notitie vastgelegd en door het college bekrachtigd dat de **lokale toegang voor regionale voorzieningen op basis van uniforme criteria plaatsvindt, mits deze regionaal bekostigd worden.**

Wij lichten dit toe. Het is 'fair' om regionaal af te stemmen wanneer een inwoner van een bepaalde regionale bekostigde voorziening gebruik mag maken, omdat we die voorziening als gemeenten gezamenlijk betalen. Als de regionale voorzieningen lokaal worden bekostigd (en iedere gemeente individueel dus risicodragend is), hoeven er geen uniforme criteria te worden opgesteld.

Tot slot heeft het college op 18 maart besloten **de gezamenlijke contractering van regionale taken te baseren op voortzetting van de dienstverlening door (huidige) uitvoerende organisaties, met het oog op continuïteit voor de cliënten met daarbij integrale verwerking van de rijkskortingen.** Toelichting: daarmee garanderen we de continuïteit van zorg voor onze inwoners en voldoen we aan het wettelijke overgangsrecht. We maken aanvullend ook afspraken over toelating nieuwe aanbieders en innovatie. Indien zich nieuwe aanbieders vormen dan bestaat hiervoor lokaal de mogelijkheid om deze toe te laten. Een nader vast te stellen percentage bestemmen we voor innovatie en er komt een programma om in deze periode de transformatie-agenda vorm te geven.

Het resultaat eind dit jaar is een contractering met aanbiedende partijen die op inhoud voor alle gemeenten vergelijkbaar is, maar qua volume en uitvoeringspraktijk kan variëren. We gaan op hoofdlijnen 2 contractvormen onderscheiden:

- a. contractering op inhoud en volume, zeker daar waar volumeafspraken wettelijk of per overeenkomst zijn vastgesteld; denk hierbij aan het RTA-jeugd, de overgangsbepalingen in de wet, de decentralisatie van Beschermd Wonen etc.
- b. contractering op inhoud in de vorm van raamovereenkomsten waarbij volume per gemeente kan worden vastgesteld; vergelijkbaar met de huidige contractering voor de hulp bij het huishouden.

10.2 Informatisering en ICT

Lokaal en regionaal

KING (Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten) heeft, in opdracht van de VNG, de Verkenning Informatievoorziening Sociaal Domein (VISD), uitgevoerd. De belangrijkste conclusies hieruit zijn:

- De gegevensuitwisseling tussen gemeenten en uitvoerders in het sociaal domein vraagt om een gezamenlijke aanpak.

- Met oog op de decentralisaties is het nodig dat gemeenten en Rijk nú standaarden afspreken en starten met de ontwikkeling van ICT-voorzieningen.
- Bovendien is het mogelijk om zo de administratieve lasten voor burgers en uitvoerders fors te verminderen.
- Verder is geld te besparen door gemeentelijke ICT-aanbestedingen samen op te pakken.

Het college heeft op 18 maart 2014 ingestemd met het ontwikkelen van een gezamenlijk eenduidig architectuurmodel voor de informatievoorziening op de decentralisaties.

Toelichting:

Dit is effectief en efficiënt. Een regionale aanpak sluit aan op de Regionale Sociale Visie van 20 september 2013. We voorkomen daarmee dat we elke gemeente hetzelfde wiel gaat uitvinden. De uniformiteit vormt 1-taal als succesfactor voor samenwerken. Daarmee bevorderen we (digitale) uitwisseling van gegevens en maken het vergelijken van management-beleid- en verantwoordingsinformatie op regionaal niveau mogelijk en dat is cruciaal voor een goede sturing.

Een belangrijk item dat nog nader onderzoek vergt, is de wijze waarop wij met privacy-gevoelige informatie omgaan. De VNG heeft dit tot onderdeel gemaakt van het voorstel voor de gezamenlijke aanpak van de informatievoorziening in het sociaal domein. Wij wachten de uitkomsten hiervan af. Vervolgens zullen wij onderzoeken of onze specifieke lokale situatie nog extra maatregelen vergt.

10.3 Financiën en Planning en Control

Lokaal

In de voorjaarscirculaire worden de definitieve budgetten bekend die wij gaan ontvangen voor de nieuwe taken. Vooruitlopend daarop zijn wij de nu bekende cijfers bij elkaar aan het brengen. Voor de zomer willen wij het volgende aan u kunnen presenteren:

- Beschikbare middelen
- Een inschatting van de financiële gevolgen van de beleidskeuzes
- Een eerste inschatting van de risico's en daarbij passende beheersmaatregelen
- Inzicht in de 'aanloopverliezen' gedurende de eerste jaren

In het tweede en derde kwartaal zullen wij tevens aan de slag gaan met het aanpassen van de programmabegroting en de productbegroting aan de wetgeving in het sociale domein.

Regionaal

Het college heeft op 18 maart 2014 ingestemd met een verkenning van **de mogelijkheden voor het organiseren van een regionaal financieel vangnet**. Wij lichten dit toe. Omdat gemeenten zelf verantwoordelijk zijn voor de toegang betekent dit ook dat gemeenten in eerste aanleg een eigen financieel vangnet moeten creëren voor het geval dat het maximaal te bereiken volume op regionale voorzieningen wordt overschreden. Daarnaast is er ook sprake van risico's die, ondanks een scherpe bewaking van de toegang tot de regionale voorzieningen niet lokaal te beheersen zijn. Dan is een regionale reservering passend. Daar richt de verkenning zich op. Voor de zomer is een voorstel gereed.

10.4 Inrichting van de toegang

Informatie volgt.

11. Communicatie

In 2013 is er al intensief met diverse doelgroepen gecommuniceerd en is de basis gelegd voor de communicatiestrategie die in 2014 vorm krijgt .

Wat is er in 2013 gebeurd?

Inwoners

- Inwoners zijn actief geïnformeerd op het moment dat er concrete en zichtbare veranderingen waren. Bijvoorbeeld: start van de Wmo-werkplaats, de aanbesteding van huishoudelijke hulp en de start van de Kernteams in december.
- Medio december is huis-aan-huis de eerste nieuwsbrief 'Overbetuwe Verbindt' over de decentralisaties verschenen. Deze nieuwsbrief wordt 6 keer per jaar (digitaal) uitgegeven.

Participatieraad en belangenvertegenwoordigers

De participatieraad is op de volgende wijze betrokken:

- maandelijks overleg
- leveren input bij beleidsstukken voorafgaand aan besluitvorming
- aanwezig bij voor hen relevante bijeenkomsten voor inwoners of maatschappelijke partners
- zijn onderdeel van het cocreatieproces in de proeftuinen
- nemen deel aan de stuurgroep WZWW (Wonen, Zorg, Welzijn en Werk).

Er is contact met diverse belangenvertegenwoordigers, allemaal met een ander doel en resultaat. Bijvoorbeeld:

- bijeenkomsten van Zorgbelang met ouders van kinderen in jeugdzorg
- bijeenkomsten waarbij de gemeent een presentatie geeft
- bilaterale gesprekken met diverse belangenvertegenwoordigers
- belangenvertegenwoordigers, waaronder de wijk/dorpsraden, kerken en overige besturen, maken deel uit van het cocreatieproces in de proeftuinen.

Instellingen/ Maatschappelijke partners

In 2013 zijn alle instellingen/ maatschappelijke partners actief betrokken bij het proces. Via bilaterale overleggen, bijeenkomsten en het netwerk Wonen, Zorg, Welzijn en Werk en in de diverse cocreaties van de proeftuinen.

Op 8 oktober 2013 is er in De Hucht in Elst een lokaal symposium 'Richting 3D' met de instellingen geweest. De input die tijdens dit symposium is gegeven, is gebruikt bij het formuleren van de uiteindelijke uitgangspunten en keuzes in de kaderstellende nota.

Gemeenteraad

In 2013 is de raad geïnformeerd op formele en informele wijze, voorafgaand aan besluitvorming of tijdens periodieke informatieve updates:

- twee informele raadsbijeenkomsten
- politieke besluitvorming rondom de sociaal-maatschappelijke visie
- informatie over stand van zaken via het Groeidocument
- politieke besluitvorming rondom kaderstellende nota
- raadsleden zijn uitgenodigd om deel te nemen aan voor hen relevante bijeenkomsten voor inwoners of maatschappelijke partners.

Werkorganisatie

In juni werd de hele werkorganisatie tijdens een medewerkersbijeenkomst geïnformeerd over de nieuwe rol van de overheid en de andere manier van werken die daarbij nodig is. Binnen

de teams die de uitvoering van de decentralisaties op zich nemen, lopen programma's die een gekantelde manier van werken tot doel hebben

Wat is het communicatieplan voor 2014?

Begin 2014 is het strategisch communicatieplan tot stand gekomen in overleg met de interne projectgroep van de werkorganisatie en de participatieraad. In dit plan, dat bestaat uit vijf pijlers, staan de communicatiedoelen voor de diverse doelgroepen van de decentralisaties beschreven. Hieronder volgt een samenvatting.

Pijler 1: Inwoners en de transitie

Communicatiedoel:

Inwoners van Overbetuwe informeren over de transitie (veranderingen). Het informeren en betrekken van de uiteindelijke 'gebruikers' (Wmo, jeugdzorg, Participatiewet, mantelzorgers, vrijwilligers) heeft daarbij extra aandacht

Kernboodschappen:

De nieuwe dienstverlening leggen we uit door het inzetten van storytelling (altijd casussen in beeld brengen zodat mensen zich kunnen identificeren)

Daarnaast benadrukken we continu 'Wat blijft hetzelfde' naast alle veranderingen

Aangeven: de vraag 'wat betekent dit voor mij' kunnen we pas beantwoorden nadat we met u in gesprek zijn geweest.

Ja; de decentralisaties zijn ook ingegeven door bezuinigingen

Communicatiemiddelen

Reeds beschikbaar:

- (Digitale) Nieuwsbrief 'Overbetuwe Verbindt'
- Webpagina website overbetuwe: www.overbetuwe.nl/decentralisaties
- Folders Sociale Kernteams (Elst-Noord en Herveld-Andelst)
- Filmpje Sociale Kernteams (youtube kanaal gemeente, ook verspreid via partners)
- Basispresentatie over de decentralisaties in huisstijl gemeente

Ontwikkelen in 2014:

- Rondetafelgesprekken door voorlichtingspool. Sociale Kernteams starten hiermee; zijn hiervoor ook proeftuin. (1^e helft 2014)
- Storytelling uitwerken voor de verschillende decentralisaties
- Dialoogbijeenkomst(en) per decentralisatie (per doelgroep)
- Symposium en/of markt voor inwoners samen met zorgaanbieders (2e helft 2014)
- Middelen vanuit de campagne Overbetuwe Verbindt (zie pijler 2)

Pijler 2: Inwoners en de transformatie

Communicatiedoel:

Inwoners informeren over de transformatie (nieuwe manier van werken). Zij begrijpen dat dit een andere houding en andere manier van werken vereist van henzelf én van de betrokken organisaties. Dit is een traject van de lange adem omdat de transformatie ook na 2015 doorgaat.

Voor deze pijler wordt een publiekscampagne ontwikkeld die vanaf het voorjaar van 2014 gaat lopen.

Pijler 3: Maatschappelijke partners en samenwerken

Communicatiedoel:

Maatschappelijke partners voelen zich betrokken en onderdeel van de transitie.

Communicatiemiddelen

Reeds beschikbaar:

- Symposium Richting 3D

- Bijeenkomsten van/ voor/ door gemeente en partners
- WWZW netwerk en het daarbij horende digitale platform
- Digitale nieuwsbrief Overbetuwe Verbindt

Ontwikkelen in 2014:

- Samenwerking via de communicatieadviseurs in campagne 'Overbetuwe Verbindt'
- Samenwerking binnen de voorlichtingspool

Pijler 4: Politiek en besluitvorming

Communicatiedoel:

De politiek is goed geïnformeerd en kan daardoor haar rol goed uitvoeren

Communicatiemiddelen:

Reeds beschikbaar:

- Groeidocument met daarin de voortgang van de decentralisaties (ieder kwartaal)
- Webpagina website overbetuwe: www.overbetuwe.nl/decentralisaties
- (Digitale) Nieuwsbrief 'Overbetuwe Verbindt'
- Raadsleden en raadscommissie Decentralisaties uitnodigen bij bijeenkomsten die we organiseren

Ontwikkelen in 2014:

- Agenda voor 2014 met informatie- en beslismomenten voor raad (samenstellen i.s.m. raadscommissie)
- Twee-wekelijkse bijeenkomst raadscommissie
- Formele besluitvormingsdocumenten (o.a. kaderstellende nota, beleidsplannen ed)

Pijler 5: Kantelen medewerkers gemeente Overbetuwe

Communicatiedoel:

Medewerkers gemeente Overbetuwe zijn goed geïnformeerd over de decentralisaties en de nieuwe manier van werken in het sociaal domein (Kanteling)

Communicatiemiddelen

Reeds beschikbaar:

- Organisatiebijeenkomsten
- Nieuwsbrief Organisatieontwikkeling
- Teamontwikkelingsbijeenkomsten teams werkend in sociaal domein